

ความคิดเห็นของคณาจารย์ประจำคณะที่ ๑ เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
ในปีระถมที่ ๑ ชุดที่ ๑๖๓

18	ไพฑูรย์ ธรรมแสง.	ร.2
----	------------------	-----

307
พ
ร.2

วิทยาลัยวิชาการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๘

**TEACHERS' OPINION TOWARDS PRATON I
SOCIAL STUDIES CURRICULUM
B.E. 2503.**

**Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree (Developmental Psychology)
at the College of Education
in collaboration with
the Bangkok Institute for Child Study**

June 11, 1964.

This study was an investigation of the teachers' opinion towards Pratom I Social Studies curriculum on the aims, contents, time allowed for teaching, syllabus, methods of teaching, textbooks, teaching materials, methods of evaluation, and the students' academic achievement. The other purpose of this study was to determine what were the most critical problems to deal with in order to improve the present Social Studies curriculum.

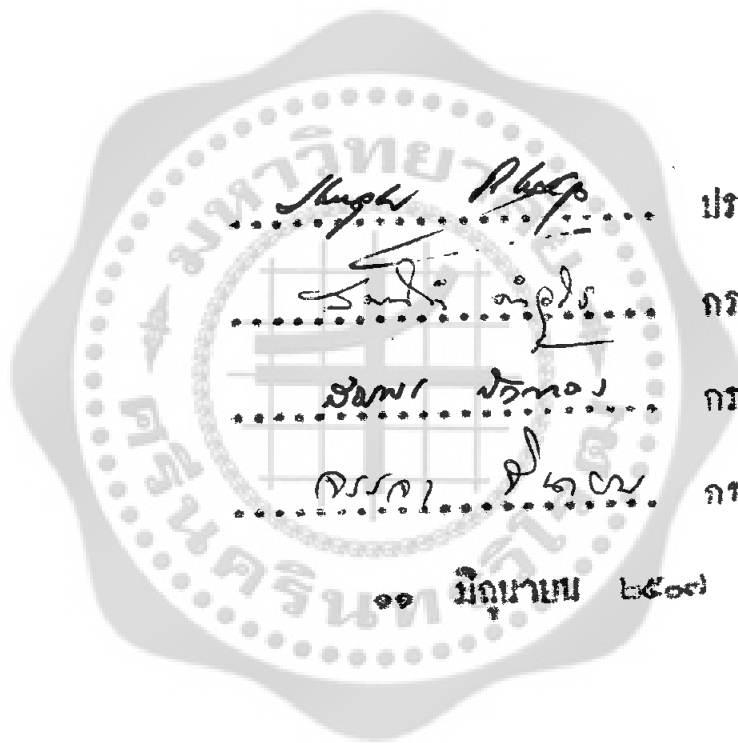
In order to achieve the objectives of the study, questionnaires were developed and sent to 106 Pratom I teachers in 24 schools within the first Educational Region. The frequency of responses was obtained such that comparisons between the responses from males and females, qualified and non-qualified, and different periods of teaching experience could be made.

The results indicated that the majority of the teachers disagreed upon the clarity of the aims and the contents of the Social Studies curriculum and syllabus. They did not agree that the curriculum was suitable to the community and that the Social Studies textbooks for both students and teachers were adequately provided. The students' academic achievement on Social Studies in the year 2505 was reported to be dissatisfactory. The findings also revealed that the majority of teachers agreed upon the contents of the Social Studies curriculum regarding its difficulty, extent, time allowed relative to its contents, usefulness to the students' daily life, and its value in preparing students for the next grade. They also agreed that the aims and the contents of the syllabus were in agreement with those of the curriculum. They accepted that teaching materials were available for them. Most of them agreed that oral and written examinations were the most efficient method of evaluation of students' achievement.

Twenty two teachers suggested that the method of teaching that could help children to understand subject matter taught was to allow children to take part in the learning situations.

Some recommendations to improve the Pratom I Social Studies curriculum were given to the Ministry of Education; for instance, aims and contents of the curriculum should be revised. Administrators should give the teachers' opportunity to participate and to be responsible in planning the syllabus. In-service training on method of teaching and technique of evaluation for the Social Studies teachers might be necessary. They should provide enough Social Studies textbooks for the teachers. Each of the Social Studies teachers should have an opportunity to participate in selecting the textbooks. Supervisors should advise teachers to organise book corners in their class to remedy.

คณะกรรมการนิรโทษกรรมประจำตัวนิติกรได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นตัวแทนหนึ่งของการศึกษาความหลักคุณครูปริญญาการศึกษาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ความความร่วมมือของ
สถาบันระหว่างชาติดำเนินการคนกว่าเรื่องเค็ด โถ

Shugh Phelp ประธานกรรมการ
Sanit Singha กรรมการ
Sanit Singha กรรมการ
กรมการ กรรมการ

๑๑ มิถุนายน ๒๕๐๑

.....
ผู้อำนวยการสถาบันระหว่างชาติ
สำหรับการศึกษาเรื่องเค็ด

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาคนพิการครั้งนี้ เป็นงานที่ผู้เขียนต้องใช้เวลาและกฎเกณฑ์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ลำพังผู้เขียนคนเดียวจะไม่สามารถศึกษาคนพิการจนได้รับผลงานที่สมบูรณ์ดังที่ปรากฏออกมาได้เลย หากไม่ได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือในทางต่าง ๆ จากบุคคลเหล่านี้ คือ ศาสตราจารย์ ดร.ละม้ายมาศ สรทัตต์ ผู้อำนวยการสถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนพิการเรื่อง เกิด ดร.อิวัจ ฟิลป์ และ ดร.กอร์ดอน แอด. อาร์วิกสัน ผู้เชี่ยวชาญจากองค์การยูเนสโก ในการวางแผนงานและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดร.สมพร บัวทอง ดร.จรรยา จินายน อาจารย์สมนึก คำอุไร และ ดร.ระวิพันธ์ โสมนะพันธุ์ อาจารย์ประจำสถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนพิการเรื่อง เกิด ในการสร้างแบบสอบถาม การตรวจแก้ไขภาษาและสำนวนในปฏิญานพนธ

ครูทุกท่านในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างก็ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีในการออกแบบสอบถาม เพื่อนิสิตปริญญาโทได้ให้ความช่วยเหลือในการส่งและเก็บข้อมูลในการจัดพิมพ์ปฏิญานพนธ ผู้เขียนได้รับความเอื้อเฟื้อเกี่ยวกับวัสดุบางอย่างที่ใช้ในการพิมพ์และคำแนะนำจาก คุณอารี สายจร อาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา นอกจากนี้ คุณวัลลภ สวัสดิวัลลภ กับ คุณวนา ทรธานี อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี ได้ให้ความสะดวกในการพิมพ์เป็นอย่างดี

อนึ่ง ในการศึกษาคนพิการครั้งนี้ กรมสามัญศึกษาเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์แบบสอบถาม ตลอดจนให้ความสะดวกในการติดต่องานส่งแบบสอบถาม ผู้เขียนมีความซาบซึ้งในความกรุณาของผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณ และขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ไพฑูรย์ ธรรมแสง

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑.	บทนำ	๑
	คำนำ	๑
	ความสำคัญของปัญหา	๓
	ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	๔
	ขอบเขตของการค้นคว้า	๔
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการค้นคว้า	๔
๒.	การศึกษาทัศนคติของคณาจารย์ที่เกี่ยวกับ	๗
	ความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา	๗
	การศึกษารวรับเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา ..	๘
๓.	วิธีดำเนินการ	๒๐
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๐
	ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้	๒๐
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	๒๒
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๔
	การจัดกระทำกับข้อมูล	๒๔
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
๔.	ผลการค้นคว้า	๒๘
๕.	บทขอสรุปผลอภิปราย และขอเสนอแนะ	๓๔
	บทขอ	๓๔
	สรุปผลการค้นคว้า	๓๕
	ขอเสนอแนะ	๔๓

บทที่

๗
หน้า

บรรณานุกรม	๔๗
ภาคผนวก	๕๐
คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม	๕๑
ตอนที่ ๑. แบบบันทึกส่วนตัวครูผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๒
ตอนที่ ๒. คำถามเกี่ยวกับหลักสูตร สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑	๕๔

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

๑.	โรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกตาม ประเภท จังหวัด และจำนวนครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๒๓
๒.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความมุ่ง หมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ หลักสูตรกำหนดไว้	๒๔
๓.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ทั่วไปของวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่หลักสูตร กำหนดไว้	๒๕
๔.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับประ โยชน์ ของเนื้อเรื่องแต่ละเรื่องต่อชีวิตประจำวันของเด็ก	๓๑
๕.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความยาก ง่ายของเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	๓๓
๖.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความมาก น้อยของเนื้อเรื่องแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	๓๕
๗.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับอัตรา เวลาเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๓๖
๘.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับประ มวค การ สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๓๘
๙.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับวิธีสอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๔๑
๑๐.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ การสอน	๔๖

ตาราง

หน้า

๑๑. อัตราส่วน^๕ของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับแบบเรียน
วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ๔๔

๑๒. อัตราส่วน^๕ของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับการวัดผล
การศึกษารองนักเรีบนชั้นประถมศึกษา ๑ ในวิชาสังคมศึกษา . ๔๓

๑๓. อัตราส่วน^๕ของจำนวนครูที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนโดยทั่วไปของนักเรีบน ๔๗

๑๔. อัตราส่วน^๕ของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความ
สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรีบนที่จบชั้นประถมศึกษา ๑
ไปในปีการศึกษาที่แล้ว ตามความมุ่งหมายของการสอน
วิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในประมวลการสอน ๔๘

๑๕. อัตราส่วน^๕ของจำนวนครูที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรีบนที่จบชั้นประถมศึกษา ๑
ไปในปีการศึกษาที่แล้ว ต่อเนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษา ๖๓

๑๖. ความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูชายกับครูหญิง ๖๖

๑๗. ความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูใช้ประสบการณ์^๕
ต่าง ๆ กัน ๗๑

บทที่ ๑

บทนำ

คำนำ

หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓^๑ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน กำหนดให้ชั้นประถมศึกษาตอนต้น เรียนวิชาต่าง ๆ ๒ หมวด วิชา โศกนาฏกรรม ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์เบื้องต้น คณิตศาสตร์ พลานามัย และศิลปะศึกษา และกำหนดชั่วโมงให้เรียน ๒๕ ชั่วโมง ต่อ สัปดาห์

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาสำคัญยิ่งวิชาหนึ่งในการวางรากฐานความเป็นพลเมืองดีแก่นักเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้วางหลักสูตรวิชานี้สำหรับชั้นประถมศึกษาขึ้น และกำหนดเวลาเรียนไว้ถึงสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง และให้เริ่มตนด้วยการจัดประสบการณ์ให้เด็กมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับชุมชน แล้วย่อย ๆ ขยายวงให้กว้างออกไปจนคลุมถึงประเทศและโลก

"สังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและทางร่างกายของมนุษย์"^๒

อาศัยที่หลักสูตรปัจจุบันมุ่งเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างปรกติสุขในสังคม วิชาสังคมศึกษาจึงเป็นประจักษ์หัวใจของประมวลการเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเปรียบเสมือนสังคมประชาธิปไตยเล็ก ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช ๒๕๐๓ หน้า ๗

๒

ทัศนคติของเค้ามีตัวตนเอง ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อโรงเรียน อัน
เป็นขบวนการติดต่อกันเหล่านี้ จะกลายเป็นทัศนคติของชุมชนทั้งหลาย
เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต"

วิชาสังคมศึกษานอกจากจะประกอบเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียน
แล้ว ในการสอนแบบหน่วย "วิชาสังคมศึกษามักจะนำมา เป็นศูนย์กลางของหน่วย
ได้เป็นอย่างดี"

เนื่องจากวิชาสังคมศึกษามีความสำคัญต่อตัว เค้าในการปรับตัวเข้ากับสังคม
ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้เค้าเติบโต เป็นสมาชิกที่พึงปรารถนาในสังคม
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาจึงควรจะต้อง เป็นหลักสูตร ที่เหมาะสมกับ
ตัวเค้าจริง ๆ โดยเฉพาะสำหรับ เค้าชั้นประถมศึกษา ๑ ซึ่งเริ่มเข้าเรียนเป็นปีแรก
ตามเกณฑ์มัธยมในระหว่างอายุประถมศึกษา ยุทธศักราช ๒๔๗๕ (แก้ไขเพิ่มเติม
ฉบับที่ ๒ ยุทธศักราช ๒๔๘๓) ควรจะได้รับการปูพื้นฐานในวิชาสังคมศึกษาเป็น
อย่างดี หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ จะคงกำหนดจุดมุ่งหมาย
รวมทั้งเนื้อหาที่จะเรียนไว้ให้เหมาะสม รวมทั้งวิธีการที่ดีและอุปกรณ์ที่ดีอื่นจะ
นำเด็กนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้อีกด้วย

เค้าชั้นประถมศึกษา ๑ สอดคล้องกันมาก ๆ ทั่วไป ถึงผลการสอนไล่ชั้นประถม
ปีที่ ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๐๕ ในจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๑,๐๕๕,๐๕๓คน เขาสอน
๕๓๓,๒๗๐ คน (๕๕.๗๑%) สอนได้ ๓๕๕,๒๕๓ คน (๗๕.๗๕%) สอนตก ๑๔๔,๕๕๗

วิชาการ, กรม "การมุ่งหมายในการสอนสังคมศึกษา" เอกสารประกอบ
หลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นปีที่ ๑ ๓ : ๒, ๒๕๐๓

“เพื่อทฤษฎี ๗ อนุชยา หัวข้อสำคัญในการศึกษานewnใหม่ หน้า ๓

“กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา

คน (๒๐.๒๑%) ส่วนเหตุที่เด็กสอบตกกันมากนี้ อาจจะเป็นองมาจากสภาพความเป็น
 อยู่ทางบ้านไม่ดี ความยากจนของพ่อแม่ ระเบียบสติปัญญาของเด็กต่ำ ครูไม่เพียง
 หอ ครูขาดสมรรถภาพ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม หรืออาจจะเนื่องมาจากด้าน
 วิชาการ เช่น หลักสูตร ประมวลการสอน วิธีสอน วิธีวัดผลการเรียนไม่
 เหมาะสม ขาดอุปกรณ์การสอน แบบเรียนไม่คิดหรือไม่เพียงพอ เวลาที่ใช้ในการ
 สอนมากหรือน้อยเกินไปก็อาจเป็นได้

ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานใดยืนยันว่า หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา
 • รวมถึงวิธีการและอุปกรณ์ที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้นั้น คือ
 หรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมเพียงใด ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข
 ประการใดหรือไม่ หลักสูตรวิชาอื่น ๆ ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกันนี้

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการ
 การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงขอความร่วมมือจากสถาบันระหว่างชาติสำหรับ
 การค้นคว้าเรื่องเด็ก วางโครงการวิจัยหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น
 พุทธศักราช ๒๕๐๓ เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และประถมศึกษาที่ ๔
 และการศึกษาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษารัดเป็น ส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าวนี้

ความสำคัญของปัญหา

๑. วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่งในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถ้า
 หลักสูตรไม่เหมาะสมกับเด็ก วิชาสังคมศึกษาก็อาจเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็ก
 สอบตกกันมาก การสอบถามความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับหลักสูตร
 สังคมศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๑ จะช่วยให้ทราบได้ว่า หลักสูตร ประมวลการสอน วิธี
 สอน วิธีวัดผลการเรียน อุปกรณ์การสอน และเวลาที่ใช้ในการสอน เหมาะสม
 แล้ว หรือไม่เหมาะสมอย่างไร

๒. ยังไม่มีหลักฐานใด ๆ แสดงว่า หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑
 พุทธศักราช ๒๕๐๓ ประมวลการสอนที่ใช้อยู่ในโรงเรียน เหมาะสมหรือไม่ ดีหรือไม่
 ไม่ดี แบบเรียน อุปกรณ์การสอน มีเพียงพอหรือไม่ ดีหรือไม่อย่างไร การ

สอบถามความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษา ๑. เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑. จะได้อะไรบ้างขอเท็จจริง เป็นหลักฐานเป็นบันทึก และเชื่อถือได้

๓. ครูสอนชั้นประถมศึกษา ๑. ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรและประมวลการสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑. และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนโดยตรง บอมนับเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการให้ความคิดเห็นที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาในชั้นต่าง ๆ

ฉะนั้น การเปิด โอกาสให้ครูเหล่านั้นได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑. โดยเสรี ก็จะได้ความคิดเห็นที่มีคุณค่า นำมาพิจารณาหาทางเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑. ให้ดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

ผู้เขียนมีความมุ่งหมาย เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษา ๑. เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๐๓ ในเรื่องต่อไปนี้

- ๑. ความมุ่งหมายในหลักสูตรสังคมศึกษา เกี่ยวกับความชัดเจนและความเหมาะสมกับวัยของเด็ก
- ๒. เนื้อหาในหลักสูตรสังคมศึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ความแจ่มแจ้งชัดเจน ความมากมาย ความเหมาะสมกับความสามารถของเด็กและความต้องการของชุมชน ความเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษา ๒ และเรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตร
- ๓. เวลาที่ใช้ในการสอน เกี่ยวกับความเหมาะสมของเวลาที่หลักสูตรกำหนดไว้สำหรับวิชาสังคมศึกษา
- ๔. ประมวลการสอน เกี่ยวกับความชัดเจน และความสอดคล้องกับหลักสูตรของประมวลการสอนและความมุ่งหมายของการสอนที่กำหนดไว้ในประมวลการสอน การใช้ประมวลการสอนช่วยในการเตรียมการสอน และจำนวนเด็กที่เรียนจนจบใน

ปีการศึกษาที่แล้วที่มีคุณลักษณะดังที่ประมวลการสอนได้ระบุไว้ในความมุ่งหมายของ
การ เรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา

๔. วิธีสอน เกี่ยวกับวิธีสอนที่ช่วยให้เด็กชั้นประถมปีที่ ๑ เกิดการเรียนรู้
รู้ได้ที่ดีที่สุด และวิธีการที่จะช่วยให้ เด็กทุกคน เรียนได้ตามความสามารถของคน

๕. อุปกรณ์การสอน เกี่ยวกับความยากง่ายในการจัดหา และชนิดของ
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑

๖. แบบเรียน เกี่ยวกับผู้เลือกแบบเรียน ความเที่ยงพอและประโยชน์
ของแบบเรียนทั้งต่อนักเรียนและคอกครู ความเหมาะสมของ ขนาดตัวหนังสือ ภาษา
เนื้อเรื่อง คำอธิบายในเรื่องหนึ่ง ๆ ตัวอย่างประกอบ แบบฝึกหัด จำนวนรูปภาพ
และการจัดระเบียบเนื้อเรื่อง

๗. วิธีวัดหรือประเมินผลการเรียนรู้ เกี่ยวกับวิธีที่ใช้ในการวัดผล จำนวน
ครั้งที่ครูวัดหรือประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างปี ผู้ที่เหมาะสมในการออกข้อสอบ
ประจำภาคและข้อสอบปลายปี การออกข้อสอบในหลักรวมเนื้อเรื่องในหลักสูตรในการ
สอนได้วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ เมื่อปีการศึกษาที่แล้วทำได้มากน้อยเพียงใด

๘. ความสัมฤทธิ์ผลของ เด็กชั้นประถมปีที่ ๑ ในการ เรียนวิชาสังคมศึกษา
๑๐. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑

ขอบเขตของการค้นคว้า

การศึกษาเรื่องนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะการแสวงหาความคิดเห็นเกี่ยวกับ
หลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๐๐ ของครูประจำภาคและ
เทศบาลที่สอนชั้นประถมปีที่ ๑ ในโรงเรียนจำนวน ๒๔ โรงเรียน ของภาคการศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๐๖

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการค้นคว้า

๑. ความเห็น หมายถึงความคิด ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคล
ที่มีต่อคำถาม ของแบบสอบถามฉบับนี้ ในทหนาขบวนการศึกษาของ

ถูก^๖ หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิด ความรู้สึกประทับใจ ที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งนำหน้ากว่าเป็นการ ถูกต้องหรือไม่

๒. ครู หมายถึง ครูชายและหญิงที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาและเทศบาล จำนวน ๒๔ โรง ในภาคการศึกษา ๑ ปีการศึกษา ๒๕๐๖

ค. ครูมีวุฒิครู หมายถึง ครูที่เคยเรียนอยู่ในโรงเรียนฝึกหัดครูวิทยาลัยครู หรือวิทยาลัยวิชาการศึกษา และได้รับประกาศนียบัตร อนุปริญญาบัตร หรือปริญญาบัตรจากสถานศึกษานั้น ๆ รวมทั้งครูที่สอบชุกวิชาครูได้โดยการเรียนควยตนเองแล้วสมัครสอบ และได้รับประกาศนียบัตรควย

ข. ครูไม่มีวุฒิครู หมายถึงครูที่ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ก. แต่มีประกาศนียบัตรอื่น ๆ เป็นคนว่า วิชาภาคเขียน วิชาช่างไม้ หรือมีความรู้วิชาสามัญอย่างเกี้ยว เช่น สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ ๓ ชั้นมัธยมปีที่ ๖ หรือประโยคเตรียมอุดมศึกษา

๓. หลักสูตร หมายถึง รายการต่าง ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สอนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ในที่นี้หมายถึง หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยเฉพาะ

๔. "ประมวลการสอน หมายถึง โครงร่างหรือคำอธิบายอย่างละเอียดความหัวข้อสำคัญที่ระบุไว้ให้เรียนในหลักสูตร"^๗ ในที่นี้หมายถึง ประมวลการสอนที่ใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคการศึกษา ๑

๖
Good, Carter V., Dictionary of Education, p.376.
๗
Ibid., p.544.

การศึกษากันว่าเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

สังคมศึกษาเป็นวิชาที่กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาที่ ๑ มาจนแล้ว เพียงแต่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นเท่านั้น เถິงจะเรียกว่า สังคมศึกษา เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประ โยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ นี้เอง ความเป็นมาของสังคมศึกษา มีดังต่อไปนี้

ในสมัยโบราณ วิชาที่จักสอนนั้นเป็นวิชาทักษะ การอบรมสั่งสอนในทางสังคมศึกษานั้นทำเป็นเรื่องนอกหลักสูตร ทำเป็นครั้งเป็นคราวตามแต่เหตุการณ์ และทำด้วยความเอาใจใส่สม่ำเสมอ เป็นการอบรมของเจ้าของสำนัก พิถีพิถันเป็นกณมีศีลธรรมประจำใจ มีหลักในการประพฤติปฏิบัติอันเป็นของสำคัญสำหรับชีวิตในภายหน้า เมื่อเราจัดการศึกษาแผนปัจจุบันขึ้น โยหน้าเอาเข้ามาในหลักสูตร เป็นวิชาที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเป็นแนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติ และยังถือว่าเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องอบรมกล่อมเกล่าให้ปฏิบัติได้ตามแนวนั้นจริงๆ

ก่อนพ.ศ. ๒๔๓๔ ไม่ปรากฏว่ามีการสอนหรือการสอนวิชาใดที่จะถือได้ว่าเป็นสังคมศึกษา เมื่อมีหลักสูตรประ โยคต่าง ๆ ออกใช้ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ นั้น ในประ โยค ๑ ก็ยังไม่มีเป็นวิชาโดยเฉพาะ แต่มีบางส่วนของวิชาภาษาไทย ที่ถือได้ว่าเป็นวิชาสังคมศึกษา

"ตกลงมาในพ.ศ. ๒๔๔๒ กรมศึกษาธิการออกหลักสูตรประ โยคมูลศึกษา ก็

กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย^๒ "ในประ โยคประณตศึกษากำหนดให้ วิชาบรรณารักษะ และภูมิศาสตร์พงศาวดาร"^๓

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ ประกาศใช้หลักสูตรกลาง มวลศึกษากลายเป็น ประณตศึกษา ประณต มัธยม และมัธยมสูง กลายเป็น มัธยมต้น กลาง และปลาย ตามลำดับ ในประ โยคประณตศึกษาที่ยังคงมีบรรณารักษะ ได้เอา ความมุ่งหมายที่เคยมีอยู่ในประ โยคมูลเคิม มาจัดเกล้า ภาษา สำนวน เปลี่ยนไปเล็กน้อย ใจความนั้นเหมือนเดิม แต่รายการสอนเปลี่ยนไป ไม่ยึดแนวเคิมที่เคิมมา^๔

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ มีการปรับปรุงหลักสูตรและ โครงการการศึกษาอีก แต่ไม่กระทบกระ เทือนบรรณารักษะ ภูมิศาสตร์พงศาวดารเลย คงใช้ตามที่ปรับปรุงใน ปี พ.ศ. ๒๔๔๖ นั้นเอง"^๕

ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลักสูตรที่ต้องเปลี่ยนไปมากคือ หลักสูตรสังคมศึกษา เพราะจะต้องสอนให้นัก เรียน เข้าใจระบอบการ ปกครองใหม่ วิชาบรรณารักษะจึงต้องขยายออกไปเป็น หน้าที่พลเมืองและ ศิลธรรม ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์นั้นยังคงมีอยู่ตามเดิม แต่ในชั้นประถม คงเรียกว่า ความรู้เรื่องเมืองไทย^๖

^๒ก. หน้า ๑๔๕

^๓ก. หน้า ๑๔๗

^๔ก. หน้า ๑๔๘

^๕ก. หน้า ๑๔๖

^๖ก. หน้า ๑๔๘

หลักสูตรที่กล่าวนี้ประกาศใช้ในปีพ.ศ. ๒๔๔๐

ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรชั้นประถมศึกษาใหม่อีก ซึ่งออกประกาศใช้ในปีพ.ศ. ๒๔๔๑ "ในชั้นประถมศึกษาแยกวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมออกจากกัน"^๗ "วิชาความรู้เรื่องเมืองไทยเดิมเปลี่ยนเป็นเรียกว่า ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เพื่อหาของวิชาภูมิศาสตร์ดีกว่า เป็นตามหลักสูตรพ.ศ. ๒๔๔๐ แต่ประวัติศาสตร์นั้นไม่ใช้ตามเดิม"^๘

ในปีพ.ศ. ๒๔๐๓ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๔๐๓ แทนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๔๑ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๐๓ โดยในปีการศึกษา ๒๔๐๔ ให้ใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๔๐๓ เฉพาะชั้นประถมปีที่ ๑ กับประถมปีที่ ๒ นอกชั้นอื่น ๆ หลักสูตรได้รวมเอา หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม กับภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เข้าเป็นหมวดวิชาสังคมศึกษา เพื่อ "มุ่งจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดทุกคนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติอันดีถึงปวารณาในสังคมของตน"^๙

แม้ว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามากหลายครั้ง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยกันว่า หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเหล่านั้นเหมาะสมหรือไม่ ในต่างประเทศ มีรายงานการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาอยู่หลายเรื่อง เช่น

^๗ ก. หน้า ๑๒๓

^๘ ก. หน้า ๑๒๔

"แกรีซเซอร์" กล่าวว่า การบรรจุเนื้อหาลงในหลักสูตรนั้น ควรจะได้กำหนดให้ เพราะระดับเด็กแต่ละชั้น"^{๑๐}

ออกจัน"^{๑๑} สํารวจโรงเรียนในเมือง ๔๔ โรงเรียน เพื่อต้องการทราบว่า การสอนสัมพันธ์กับปริมาณของการสอนที่ระบุไว้ในหลักสูตรหรือไม่ เพราะว่า ความเห็นที่มาจากผู้บริหารจำนวนหนึ่งในโรงเรียนในเมืองนั้น มีจำนวนร้อยละ ดังนี้

- ๑. มีความสมบูรณ์ดีอยู่แล้ว ๖๔ %
- ๒. มีความสัมพันธ์ ๑๗ %
- ๓. มีความสัมพันธ์ ๑๓ %
- ๔. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ๒ %

ส่วนการจัดเนื้อหาวิชาสังคมศึกษานั้นประเพณีที่ ๑ - ๒ เรียงตามลำดับ นั้น มีรายงานว่า ควรคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ความเป็นมาของสังคม ขบวนการสังคม หน้าที่ของสังคม ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม การดำเนินสิ่งที่เกิดขึ้น สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต ประวัติบุคคล โครงการของชุมชน และการดำเนินชีวิตหลังจากสิ่งที่เกิดขึ้นที่นำไปหาสิ่งที่เกิดขึ้นก่อน ในการใช้จัดอันดับเนื้อเรื่อง ผู้บริหารเหล่านั้นได้จัดอันดับเนื้อหาของวิชาสังคมศึกษาไว้ดังนี้

- ๑. ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ขบวนการสังคม และสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เป็นเรื่องที่น่าสนใจ
- ๒. หน้าที่ของสังคม โครงการของชุมชน และความเป็นมาของสังคม เป็นเรื่องดี

^{๑๐} Sowards, G. Wesley, "Organization of the Curriculum," Review of Educational Research, 29:151, April, 1959.

^{๑๑} Ibid.

๓. การลำดับสิ่งที่เกิดขึ้น ประวัติบุคคล และการลำดับย้อนหลังจากสิ่งที่เกิดขึ้นทีหลังไปหาสิ่งที่เกิดขึ้นก่อน เป็นเรื่องที่อยู่ในเกณฑ์ล่อใจ จากความเห็นของบุญวิหาร โรงเรียน พมความ ไนม้ อีบงที่เห็นได้ชัดอยู่ ๒ ข้อ คือ

๑. รายการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น การจัดให้เด็กมีความงอกงามต่อเนื่องกันไป

๒. การสอน โดยการสร้างปัญหาให้มากที่สุด โดยเฉพาะในชั้นประถมตอนปลาย

บุญเขียนมีความเห็นว่า การดำเนินการสอนให้สัมพันธ์หรือให้สอดคล้องกับหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพราะถ้าผู้สอนไม่ถือเอาหลักสูตรเป็นบรรทัดฐานแล้ว ก็จะเป็นการสอนปะปะไม่มีจุดหมาย ในประเทศไทยก็อาจจะมีครูเป็นจำนวนไม่น้อยที่สอนสังคมศึกษาโดยไม่สนใจว่าหลักสูตรกำหนดความมุ่งหมายและเนื้อเรื่องไว้อย่างไร การส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรอาจเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นเตือนให้ครูเหล่านั้นสนใจหลักสูตรขึ้นบ้างก็ได้

เวสต์^๒ ได้อธิบายถึงประสพการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความสำเร็จในการเรียนเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ และขอร้องไห้คนอื่น ๆ คนควาต่อไปอีกหลาย

ฮอร์น^๓ ได้รายงานถึงความพยายามที่จะวิเคราะห์คำว่า ในการใช้คู่มือ การสอนวิชาสังคมศึกษาในหัวเมืองนั้น ครูมีข้อขัดแย้งอะไรบ้าง

ฮัก^๔ ค้นคว้าเกี่ยวกับความออกเวลาของเด็กชั้นประถมปีที่ ๑ ที่อยู่ชานเมือง

^{๑๒} Ibid.

^{๑๓} Ibid.

^{๑๔} Ibid.

จำนวน ๑๑๕ คน เกี่ยวกับขอบเขตของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา พบว่าเด็กต้องการประสบการณ์ตรงในการเรียนวิชานี้มากกว่าวิชาอื่น มีการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนบ่อยครั้งรองจากประสบการณ์ตรง แต่ก็ไม่ใช่เท่าประสบการณ์ตรง เขายังได้รายงานอีกว่าสิ่งแวดลอมในปัจจุบันของเด็กนั้นรวมถึง งานของผู้ใหญ่ สิ่งต่าง ๆ ภายนอกบ้าน เพื่อนบ้านและชุมชน และพบว่าเด็กเรียนรู้วัฒนธรรมของตนเองได้อย่างรวดเร็ว เขาขอร้องไห้ครูช่วยสอนและอธิบายสิ่งที่เด็กนำเขา มาเล่าในห้องเรียน หรืออธิบายถึงสิ่งที่เด็กพบเมื่อเริ่มเข้าโรงเรียน

ผู้เขียนเห็นด้วยกับความต้องการของเด็กที่ต้องการประสบการณ์ตรงในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและทางร่างกายของมนุษย์ เด็กจะสนใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับระบอบการปกครองปัจจุบัน เข่าสนใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการผลิต การบริโภค และการส่งวนทรัพยากรของสังคม รู้จักหน้าที่ของตนและรับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้จักช่วยเหลือกัน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ ประสบการณ์ตรงยอมให้ผลต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ดังกล่าวดีกว่าวิชาอื่น

โคค^{๑๔} ทำการศึกษาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา โคคได้เข้าถึงวิธีที่คณะครูและผู้บริหารการศึกษาทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เขาสังเกตเห็นว่าการร่วมมือกันระหว่างชุมชนกับเด็กเล็กและเขาวงกตในการออกความคิดเห็น การสร้างวัสดุอุปกรณ์การสอน จะช่วยปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาได้

เดวิทท์^{๑๕} โคคศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในการสอน

^{๑๔} Sand, Ole, et. al., "Components of the Curriculum," Review of Educational Research, 30:232, June, 1960.

^{๑๕} Dewitt, Charles Maurice, "The Extent of the Relationship between Theory and Practice in Teaching of Social Studies in Elementary School," Dissertation Abstracts, 18:522, February, 1958.

สังคมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีข้อสมมุติฐานว่า มีความห่างไกลกันมาก ระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ เขาเขียนแบบสอบถามขึ้น ๓ ฉบับเกี่ยวกับปัญหาสำคัญๆ ในวิชาสังคมศึกษา ๓ ด้าน คือ วิธีสอน ความมุ่งหมาย และการจัดระเบียบของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เลือกสรรแล้วด้วยครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเป็นจำนวนมาก เลือกโดยการสุ่มตัวอย่าง เขาแบ่งทั้งผู้เชี่ยวชาญและครูใหญ่ออกเป็น ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มได้รับแบบสอบถาม ตามเพียงด้านเดียว จากการศึกษาพบว่า มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อสมมุติฐานที่ว่ามีความห่างไกลกันมากระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในการสอนสังคมศึกษาอยู่หลายด้านคือ มีความห่างไกลกันน้อยที่สุดในด้านการจัดระเบียบของเนื้อหา มีความห่างไกลกันไม่มากนักในด้านความมุ่งหมายของสังคมศึกษา ส่วนด้านวิธีสอนนั้นทฤษฎีอยู่ห่างไกลจากการปฏิบัติมาก

ผู้เขียนเห็นว่า การศึกษาของเกวิตท์เป็นการศึกษาที่น่าสนใจ ถึงแม้ว่าในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาเรื่องนี้ก็ตาม ก็เป็นที่ทราบกันว่า ในการสอนวิชาต่าง ๆ มีการไม่ปฏิบัติตามทฤษฎีอยู่มาก อาจจะเป็นเพราะครูไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีครูขาดความรู้ในทฤษฎีต่าง ๆ หรือครูมีความลำบากในการปฏิบัติตามทฤษฎีก็ได้ เช่น มทรียนที่ตามทฤษฎีแล้วควรจะให้ให้นักเรียนปฏิบัติจริง แต่ครูก็สอน โดยบอกให้นักเรียนจดแล้วอธิบาย เพราะว่าหากอุปกรณ์การสอน หรือในเรื่องที่ความมุ่งหมายในหลักสูตรกำหนดให้สอนเพื่อให้เด็กสามารถนำไปใช้ได้ ครูก็สอน โดยมุ่งหมายให้นักเรียนท่องจำ เพื่อสอบไล่ได้ เพราะว่าครูไม่ทราบความมุ่งหมายในการสอน เป็นต้น การไม่ปฏิบัติตามทฤษฎีอาจทำให้การสอนไม่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในหลักสูตรก็ได้

โครเกอร์^{๑๗} ได้สำรวจหลักสูตรของชั้นประถมศึกษาที่ ๑ กับประถมศึกษาที่ ๒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสำรวจความสัมพันธ์ของประสบการณ์ภายนอกโรงเรียนของเด็กกับหลักสูตรสังคมศึกษา พบว่ามีข้อเสนอแนะหลายอย่างอยู่ในหลักสูตรนี้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวเด็ก แต่หลักสูตรก็ไม่ได้เน้นถึงกิจกรรมนอกโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเป็นจำนวนมาก เช่น การดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือของสมุด การไปดูหนัง การต้อนรับแขกจากถิ่นอื่น และการเดินทางไปนอกชุมชนของตนเอง และจากการสังเกตชั้นประถมศึกษาที่ ๓ จำนวน ๒๔ ห้องเพื่อตรวจสอบวิธีการใช้ประสบการณ์นอกโรงเรียนในช่วงเวลาว่างเรียนสังคมศึกษา พบว่า ทุกรูปแบบประสบการณ์นอกโรงเรียนมาใช้กับเด็กมากน้อยแตกต่างกัน และประสบการณ์เหล่านั้นดูเหมือนจะเพียงพอกับที่ไม่สำคัญในการเรียนสังคมศึกษา

เขาได้ขอคิดว่า หลักสูตรจากกิจกรรมศึกษาของเด็กแต่ละคนในชุมชนของตนเอง การคิดถึงความจริงที่ว่า มีเด็กหลายคนมีประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมที่กว้างขวางออกไป ประสบการณ์นอกโรงเรียนบางอย่างซึ่งปัจจุบันนี้ไม่ได้บรรจุไว้ในหลักสูตร ควรเป็นเรื่องที่นำมาพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตร เพราะว่าประสบการณ์ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรอาจไม่พาดำเนินถึงเด็กที่เคยได้รับประสบการณ์หนีไปจากสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นให้โอกาสแก่เด็กนำเอาประสบการณ์นอกโรงเรียนเข้ามาเรียนในของเรียนสังคมศึกษา และควรใช้ความระมัดระวังโดยแนะนำแนวทางให้ครูอาจค้นหาและนำประสบการณ์เหล่านี้มาใช้ได้ความ

การศึกษาของโครเกอร์สอดคล้องกับการศึกษาของฮัทท์^{๑๘} ที่ว่า เด็กมีสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียนอย่างมาก ในปัจจุบัน การเดินทางสะดวกขึ้น สี่ขวาน

^{๑๗} Crowder, William Waldrop, "A Study of the out-of-School Experiences of the Selected Second Grade Children with Implication for Revision of the Social Studies Course of Study," Dissertation Abstracts, 19:2265-2266, March, 1959.

ชนมีจำนวนมากขึ้น ทำให้เด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีประสิทธิภาพและความสนใจกว้างขวางขึ้น การจัดหลักสูตรในชั้นเรียนเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้ประสบการณ์จากนอกรั้วโรงเรียนเข้ามาเรียนในการเรียนสังคมศึกษาจึงเป็นเรื่องที่เหมาะสม หลักสูตรสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ก็ให้โอกาสดังกล่าวแก่เด็ก โดยกำหนดให้เรียนเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของชนในชุมชนของตน กับ ธรรมชาติและแหล่งอารย

ชีวิต^{๑๔} โดยสังเกตตามไปซึ่งครูที่เริ่มทำการสอนสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษา และผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องของนครเหล่านี้ เพื่อสำรวจปัญหาของครูที่เริ่มทำการสอนในการสอนสังคมศึกษา เขาได้รวบรวมสังเกตนี้มาจากทั้งสองกลุ่ม ๆ ละ ๑๑ คน สรุปผลที่ได้จากการสังเกตแบบสังเกตของครูที่เริ่มทำการสอนโดย ภาคว่าง ๆ ที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ

๑. แบบเรียนไม่สอดคล้องกับเด็กทุกคน
๒. จากอุปสรรคที่นักเรียนสนใจสำหรับประสบการณ์สอนในชั้น
๓. จากช่วงเวลาการสอน
๔. แบบเรียน ง่ายเกินไป
๕. จากวิธีสอน กระจัดจาง แยกกันบ้าง และก็มีกับอุปสรรคอื่น ๆ ที่ใช้กับสิ่งเหล่านี้
๖. จากเครื่องวัดโทรทัศน์ และเครื่องรับวิทยุส่วนที่รับไม่มีการบริการพิเศษ
๗. จากวัสดุภาพรับโครงการต่าง ๆ
๘. จากแผนที่ ลูกโลก ภาพ ฯลฯ ที่เหมาะสม
๙. มีความยากลำบากที่จะใช้การเขียน ศิลปะ ดนตรี ละคร ฯลฯ เป็นสื่อ

^{๑๔} Schilson, Donald Lee, "Problems of Beginning Teachers in Teaching Elementary Social Studies," Dissertation Abstracts, 23:2561, November, 1962.

ให้นักเรียนเกิดความคิด ในการเรียนสังคมศึกษา

- ๑๐. มีความสับสนในการสอน นอกจากสอนตามแบบเรียนอย่างใกล้ชิด เพราะวิชาทฤษฎีหรือทฤษฎีสอน
- ๑๑. มีความสับสนในการสอน มีตบแต่งเค้าโครงนอกเป็นกลุ่ม
- ๑๒. มีความสับสนในการพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคลของเค้าโครงสาระจำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป
- ๑๓. ผู้บริหารไม่จัดเวลาว่างให้ในระหว่างเวลากลางวัน เพื่อเตรียมแก่นเรียน
- ๑๔. ขาดรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งที่มาครูในชุมชน

ความคิดใหม่ของผู้ครูแตกต่างกับความคิดเห็น ของผู้บริหารมาก ครูที่เริ่มทำการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยอาศัยข้อสังเกตว่ามีปัญหาหลายด้าน ส่วนผู้บริหารนั้น เค้าที่คิดขอสอดถามว่ามีปัญหาไม่มาก

ครูที่เริ่มทำการสอนสังคมศึกษาในไทย อาจมีปัญหามากกว่านี้ก็เป็นได้ ครูเวลาไม่ทันมีโอกาสปรึกษาหารือปัญหาต่าง ๆ ที่ตนประสบ ถ้ามีการสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษาที่เริ่มทำการสอนสังคมศึกษา เพื่อผู้บริหารจะเฝ้าความเปลี่ยนแปลงปัญหาเหล่านั้นแล้ว ก็จะทำให้การสอนสังคมศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น

คาเทเนา คอริซีส ครูซ หิงค์ ลาซาโร โลเรโค และทวาโน^{๑๕} ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมของฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันศึกษาความจริงบางอย่างเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษาในฟิลิปปินส์ โดยเขียนแบบสอบถามสั้น ๆ สำหรับครูสอนสังคมศึกษา ส่งไปยังโรงเรียนมัธยม ๑๒๖ โรงเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน

^{๑๕} Fink, William B., et.al., "Social Studies in Luzon Public Schools," The Education Quarterly, 10:46-55, June, 1962.

ดูชอบ แบบสอบถามส่งออกไป ๔๐๐ ฉบับ ได้รับคืนมาจาก ๔๐ โรงเรียน ซึ่ง
เท่ากับ ๕๕.๖% ของโรงเรียนที่เป็นตัวแทน เป็นแบบสอบถามทั้งหมด ๔๓๓ ฉบับ
ซึ่งเท่ากับ ๕๔.๑% ของจำนวนที่ส่งออกไป

ในเรื่องวิธีสอนและอุปกรณ์การสอน ปัญหาที่ทราบกันอยู่ทั่วไปใน
โรงเรียนในฟิลิปปินส์ก็คือ การขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ซึ่งส่งผลถึงวิธีสอนด้วย
ครูส่วนใหญ่รายงานว่า ใช้แบบเรียนมาตรฐานสำหรับวิชาสังคมศึกษา ต่อ
ขอสอบถามที่ว่า ถ้าหาหนังสือแบบเรียน ท่านเห็นว่าแบบเรียนเป็นที่พอใจหรือไม่
พบว่า เพียง ๔๑.๗% ตอบว่าเป็นที่พอใจ นอกนั้นตอบว่าไม่เป็นที่พอใจ หรือ
ไม่แน่ใจ แบบเรียนจึงควรจะได้มีการปรับปรุง

การขาดแคลนแบบเรียนในโรงเรียนในฟิลิปปินส์ เป็นเรื่องที่ทราบกันดี
ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสอนวิชาสังคมศึกษาคด้วย ทรูมากกว่าครึ่งหนึ่ง (๕๑.๒%)
รายงานว่า หากการสอนในสภาพที่อัตราส่วนระหว่างแบบเรียนต่อกันเรียนเป็น
๑ ต่อ ๔ หรือน้อยกว่านั้น เพียง ๑๑.๒% รายงานว่านักเรียนมีแบบเรียนครบทุก
คน และ ๑๔.๔% ตอบว่า มีหนังสือ ๑ เล่มต่อกันเรียน ๒ คน แม้แต่ในมนิลา
และชานเมืองซึ่งเป็นเขตที่คาดหมายกันว่ามีสภาพดีกว่าเขตอื่น ๆ ก็ยังมีสภาพที่น่า
สงสารอยู่

การสอนสังคมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพยังต้องการห้องสมุด เพื่อเป็นที่ค้น
คว้าหนังสือและวัสดุประกอบการเรียนการสอน ทรูมากกว่าครึ่งหนึ่ง (๕๕.๖%)
ตอบว่าห้องสมุดโรงเรียนมีวัสดุประกอบการเรียนสังคมศึกษาเพียงพอ ซึ่งตรงกับ
ซ้ำกับการสังเกตของคณะผู้ศึกษาเรื่องนี้ ที่เห็นว่าห้องสมุดมีสิ่งต่าง ๆ ไม่พอ
เพียงกับความต้องการของนักเรียน จึงอาจเป็นไปได้ว่า บางที่ครูสังคมศึกษา
หลายคนไม่ได้ใช้ห้องสมุดให้มากพอที่จะนำมาพิจารณาขอสอบถามได้ เพียงตรง
ได้

เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ ไปในการสอน ปรากฏว่าครูเขียน
รายการ สื่อทัศนวัสดุที่จัดทำมาใช้เป็นประโยชน์ได้แตกต่างกัน โดยทั่ว ๆ ไป
ครูมีรูปภาพและแผนภูมิ มีครูเป็นจำนวนมากใช้แผนที่ได้เป็นประโยชน์ แต่

ประเภทเครื่องปั้นดินเผา เช่น เครื่องถ้วยชามเบญจรงค์ เครื่องปั้นดินเผาเคลือบสี
เสียง และเครื่องดินเผาเคลือบสีลายดอกไม้

การส่งออกมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง วิธีสอนก็
เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการพยายามค้นหาวิธีสอนที่ใช่ก็มากที่สุด โดยเขียน
รายการวิธีสอนต่าง ๆ ไว้หลายแบบ และขอใจครูเขียนเลข ๑ ลงข้างหน้าวิธีที่
ใช่ชอบที่สุด เลข ๒ ลงข้างหน้าวิธีที่ใช่ชอบรองลงมา หมายความว่า ครู ๒๒๐ คนใน
จำนวนที่ตอบมาทั้งหมด ๘๗๖ คน (๖๖.๖ %) ใช้วิธีถาม - ตอบ ชอบที่สุด การให้
นัก เรียนรายงาน เป็น รายบุคคล เป็นวิธีที่ครูชอบใช้มีจำนวนรองลงมา รองลงมา ก็คือ
๘๖.๓ % การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นวิธีที่ครูใช้ไม่มาก การบรรยายก็ชอบเช่น
เดียวกัน

คณะผู้ศึกษาเรื่องนี้ได้ให้ความเห็นว่า การให้นักเรียนรายงานเป็นราย
บุคคลอาจเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าบ้าง หรืออาจเป็นการต้องจำอย่างไม่มีความหมาย
ของสิ่งที่นักเรียนอ่านในแบบเรียนหรือในสารานุกรมก็ได้ การให้นักเรียนรายงาน
มาก ๆ อาจชี้ว่า ครูจำนวนมากปล่อยให้เด็กเรียนแบบเรียนอย่างไม่มีประสิทธิภาพ
ก็ได้ อาจจะเป็นไปได้ว่า ครูเป็นจำนวนมากมีความเห็นผิดกลางเกี่ยวกับกิจ
กรรมที่มีประสิทธิภาพของเด็กเรียนคืออะไร การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นวิธีที่ครูใช้ไม่
มาก การทำงานเป็นกลุ่มไม่ใช่ช่วยงาน ๆ ในการนำมาใช้กับกลุ่มในห้องเรียน

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของห้องเรียนกับวิธีสอนพบว่า
ไม่มีความสัมพันธ์อันใดระหว่างสองปัญหานี้ ครูจะใช้วิธีถาม - ตอบ โดยทั่ว ๆ ไป
ไม่ว่าห้องเรียนจะมีขนาดใหญ่ กลาง หรือเล็ก การรายงานของนักเรียนและการ
ทำงานเป็นกลุ่มก็ปรากฏว่ามีในห้องเรียนขนาดใหญ่เท่า ๆ กับในห้องเรียนขนาดเล็ก
การขาดแบบเรียน เป็นปัญหาหนึ่งที่ทราบกันดีในวงการศึกษาในประเทศไทย

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารขององค์การเงินทุนอุดหนุนระ
หว่างประเทศสำหรับเด็ก จากประเทศต่าง ๆ รวม ๓๐ ประเทศ ใน
เดือนมกราคม ๒๕๐๗ ที่ศาลาสันติธรรมไม่มีการเสนอรายงานพิเศษเกี่ยวกับ

กับการศึกษาในประเทศไทย โดยนายอภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวง
 ศึกษาธิการ นายอภัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ประเทศไทยมีพลเมืองที่รู้
 หนังสือร้อยละ ๘๐ แต่โครงการของรัฐบาลในการที่จะยกระดับ
 ประถมศึกษานั้นต้องเผชิญกับอุปสรรคการ ขาดแคลนครู อุปกรณ์ในการ
 อบรมครู และตำราแบบเรียน

นายแอนทอน เฮกเนอร์ ผู้แทนจากประเทศสวีเดนได้
 เป็นผู้กล่าวในนามของคณะผู้แทนซึ่งได้เคยเดินทางมาชมโครงการ
 ศึกษาในชนบทในประเทศไทยว่า ปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งซึ่งคณะผู้แทน
 ได้สังเกตจากการเยี่ยมโรงเรียนต่าง ๆ ในโครงการก็คือ ปัญหาขาด
 แคลนตำรา แบบเรียน และสมุด

นายจอง กิตทอง จากองค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรม
 แห่งสหประชาชาติ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การขาดแคลนตำราแบบเรียน
 นั้นเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งในภูมิภาคนี้ นายกิตทองกล่าวว่า การเพิ่ม
 การผลิตกระดาษและเปลือกไม้ อุปกรณ์การพิมพ์แบบใหม่ และการ
 อบรมคนพิมพ์ เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งในการ จัดทำปัญหาขาดแคลน
 ตำราแบบเรียน และเสนอแนะว่า องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และ
 วัฒนธรรม และองค์การเงินทุนอุดหนุนระหว่างประเทศสำหรับเด็กควร
 จะไคร่วมมือกันในเรื่องการ จัดหาอุปกรณ์การสอน^{๒๐}

ผู้เขียนมีความเห็นว่า นอกจากจะพึงเล็งถึงปริมาณของแบบเรียนซึ่งยัง
 ขาดแคลนอยู่แล้ว ควรต้องคำนึงถึงคุณภาพของหนังสือเป็นเรื่องสำคัญด้วย เช่น
 ภาษาที่ใช้ รูปภาพ สีของรูปภาพ ขนาดของตัวหนังสือ เป็นต้น โดยเฉพาะ
 แบบเรียนสำหรับ เด็กชั้นประถมปีที่ ๑ เพราะเด็กเหล่านี้เพิ่งจะเริ่มเข้าเรียน ยัง
 ไม่มีความคุ้นเคยกับหนังสือแบบเรียน

จากการศึกษาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ค้นคว้ารวบรวมมานี้ ส่วนใหญ่ปัญหาต่าง ๆ ที่สนใจในการศึกษาเหล่านั้นเป็นปัญหาที่ประสบกันอยู่ในประเทศไทยเช่นเดียวกัน ผู้เขียนคิดว่า การนำการศึกษาเหล่านี้มาพิจารณาร่วมกับการศึกษาของผู้เขียน กงจะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ก่อนที่จะได้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้เขียนเริ่มต้นทำแบบสอบถามฉบับหนึ่งขึ้นก่อนเพื่อทดลองใช้ โดยศึกษาหลักสูตรวิชา สังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา • ในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๔๐๓ และประมวลการสอนชั้นประถมศึกษา • ฉบับของโรงเรียนในโครงการพระนคร ชนบุรี และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแบบสอบถามโดยการตั้งคำถาม แล้วมีคำขอให้เลือกตอบด้วยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยมข้างหน้า คำตอบที่ครูเลือก และมีคำถามให้ครูแสดงความคิดเห็นด้วยการเขียนลงในช่องว่าง ภาย

ข้อสอบถามในคอนนี้มีจำนวน ๔๔ ข้อ ผู้เขียนได้นำแบบสอบถามไปทดลอง ใช้กับครูที่สอนชั้นประถมศึกษา • ในโรงเรียนในจังหวัดพระนครและชนบุรี รวม ๗๐ โรงเรียน และได้รับคำตอบของครูคืนมา ๑๗๐ ฉบับ ผู้เขียนได้นำมาพิจารณาว่า แบบสอบถามนั้นมีข้อบกพร่องอย่างไรหรือไม่ เป็นต้นว่า ครูเข้าใจคำถามหรือไม่ คำถามนั้นคลุมเครือในหลักสูตรหรือไม่ ปรากฏว่าผู้เขียนต้องแก้ไขปรับปรุงแบบ สอบถามหลายข้อ โดย

๑. ตัดข้อกระทงที่ครูไม่เข้าใจคำถาม เพราะคำถามคลุมเครือออก
๒. ตัดข้อกระทงที่ถามซ้ำกันออก
๓. เพิ่มเติมข้อกระทงที่ขาดตกบกพร่อง
๔. แก้ไขคำพูดในแบบสอบถามให้รัดกุมยิ่งขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้

✓ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบบันทึกส่วนตัวฯ ประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู เช่น นาม โรงเรียน อายุ สถานะสมรส รายได้ ที่อยู่ ระยะเวลาที่เกษียณ ความรู้และประสบการณ์ของครู ในทรูศมโดยวิธีเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องสี่เหลี่ยมที่มีความหมายตรงกับลักษณะของครู และความถี่เติมข้อความในช่องว่าง รวมทั้งสิ้น ๑๘ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยให้ครูเลือกตอบตามความเห็นของครูด้วยวิธีเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องสี่เหลี่ยม และให้แสดงความคิดเห็น หรือให้เหตุผลประกอบคำตอบในตอนท้ายของข้อคำถามนั้น ๆ รวมทั้งสิ้น ๔๐ ข้อคำถาม และมีคำถามที่เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น ความถี่เติมข้อความลงในช่องว่างอีก ๘ ข้อคำถาม รวมข้อคำถามในตอน ที่ ๒ ทั้งหมดเป็น ๔๘ ข้อคำถาม

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เขียนใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๖ ในโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคการศึกษา ๑ โดยวางหลักเกณฑ์การเลือกไว้ดังต่อไปนี้

๑. โรงเรียนที่เลือกมาทั้งหมดนั้นกระจัดอยู่ในที่ต่าง ๆ ทั่วภาคการศึกษา
๒. เป็นโรงเรียนประชาบาลและเทศบาลที่มีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เป็นอย่างน้อย
๓. เลือกโรงเรียน ๒๔ โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ๓๐๓ โรงเรียน วัตถุประสงค์โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง และอาศัยตารางของฟิชเชอร์กับเยตส์ ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๑ Fisher, Sin Ronald A., and Yates, Frank, Statistical Tables for Biological, Agricultural and Medical Research, pp. II4 - II9.

ก. เป็นตัวแทนของโรงเรียนในภาคการศึกษา ๑ กิจเป็นจำนวน ๑๒ %
ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด

ข. จำนวนโรงเรียนที่เหมาะสมแก่เวลาที่จะใช้ในการส่งและเก็บแบบสอบถาม

ค. ค่าใช้จ่ายในการส่งและเก็บแบบสอบถามไม่สงวนเกินไป

โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเลือกโรงเรียนประถมศึกษาและ
เทศบาลในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วจำนวนครูที่สอนชั้นประถมศึกษา ๑ ซึ่งผู้เขียนใช้เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตาราง ๑. โรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกตาม ประเภท จังหวัด และ
จำนวนครูที่สอนชั้นประถมศึกษา ๑

ลำดับที่โรงเรียน	จังหวัด	ประเภทโรงเรียน	จำนวนครูที่สอนชั้นป.๑
๑	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๕
๒	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๕
๓	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๑
๔	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๖
๕	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๑
๖	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๕
๗	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๕
๘	พระนครศรีอยุธยา	เทศบาล	๒
๙	พระนครศรีอยุธยา	ประถมศึกษา	๑
๑๐	พระนครศรีอยุธยา	ประถมศึกษา	๕
๑๑	ขอนแก่น	เทศบาล	๑
๑๒	ขอนแก่น	เทศบาล	๕
๑๓	ขอนแก่น	เทศบาล	๑

ตาราง ๑. (ต่อ)

ลำดับที่โรงเรียน	จังหวัด	ประเภทโรงเรียน	จำนวนครูที่สอนชั้นป.๑
๑๘	ธนบุรี	ประชาบาล	๔
๑๘	ธนบุรี	ประชาบาล	๔
๑๖	นนทบุรี	ประชาบาล	๓
๑๗	สมุทรปราการ	เทศบาล	๔
๑๘	สมุทรปราการ	เทศบาล	๔
๑๘	สมุทรปราการ	เทศบาล	๓
๒๐	สมุทรปราการ	ประชาบาล	๔
๒๑	สมุทรสาคร	ประชาบาล	๑
๒๒	สมุทรสาคร	ประชาบาล	๒
๒๓	นครปฐม	ประชาบาล	๑
๒๔	นครปฐม	ประชาบาล	๒
รวม			๑๐๖

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการนำแบบสอบถามไปให้ครูชั้น ผู้เขียนได้นำไปมอบให้ครูที่สอนชั้นประถมปีที่ ๑ โดยผ่านครูใหญ่ของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และมีหนังสือจากกรมสามัญศึกษาถึงครูใหญ่แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยหลักสูตร พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้เขียนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีป้อนแบบสอบถามเมื่อตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว และขอให้ครูใหญ่รวบรวมแบบสอบถามที่ครูในโรงเรียนของตนได้ตอบเสร็จแล้วไว้ด้วย ผู้เขียนได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น ๑๐๘ ฉบับ ในจำนวนนี้ ไม่มีคำตอบ ๖ ฉบับ จึงใช้เป็นข้อมูลได้ ๙๘ ฉบับ ซึ่งอาจแบ่งแยกครูที่ตอบแบบ

สอบถามออกเป็นประเภท ๆ ตาม เขต วุฒิ และประสบการณ์ ใ้คั้งนี้

๑. ครูชาย	๓๒	คน
ครูหญิง	๒๓	คน
ไม้มอกเทศ	๔	คน
๒. ครูที่มีวุฒิกู	๗๐	คน
ครูที่ไม่มีวุฒิกู	๒๔	คน
ครูที่ไม่มอกรายละเอียดเกี่ยวกับวุฒิ	๔	คน
๓. ประสบการณ์ในการสอนของครู แบ่งออกเป็น ๓ พวก คือ		
ครูที่สอนเป็นเวลาน้อยกว่า ๑ ปี ถึง ๔ ปี	๒๓	คน
ครูที่สอนเป็นเวลา ๔ ปี ถึง ๑๔ ปี	๒๖	คน
ครูที่สอนเป็นเวลา ๑๔ ปี ถึง ๓๔ ปี	๒๔	คน
และมีครูที่ไม่ระบุเวลาทำการสอนอีก	๒๑	คน

การจักระท่ากับข้อมูล

เพื่อความรวดเร็วและแม่นยำในการจักระท่ากับข้อมูล ผู้เขียนได้จักระท่าสมุคคุ่มีรหัสแทนข้อความต่าง ๆ ที่ครูได้ตอบมาในแต่ละรายการของแบบสอบถามทุกฉบับ

ในการท่าสมุคคุ่มีรหัส ผู้เขียนจักระแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนแรก เป็นรหัสของรายละเอียคต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู เช่น อายุ เพศ ประสบการณ์ในการสอน สภาพสมรส เงินเดือน วุฒิ ผู้เขียนใช้เลข ๑ ถึง ๐ และอักษร X, Y เป็นรหัสแทน เช่นในเรื่องประสบการณ์ในการสอน

๑	=	น้อยกว่า ๑ ปี
๒	=	๑ - ๔ ปี
๓	=	๔ - ๑๔ ปี
๔	=	๑๐ - ๑๔ ปี
๕	=	๑๔ - ๑๕ ปี

b	=	๒๐ - ๒๔ ปี
c	=	๒๕ - ๒๙ ปี
d	=	๓๐ - ๓๔ ปี
e	=	๓๕ - ๓๙ ปี
o	=	๔๐ - ๔๔ ปี
x	=	๔๕ ปี หรือมากกว่า
y	=	ไม่มีคำตอบ

ตอนที่สอง เป็นรหัสของความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งคำตอบแต่ละข้อออกเป็น ๓ พวก คือ พวกมีมา
 ใช้อักษร a แทน พวกนี้เสขใช้อักษร b แทน และพวกไม่ทราบหรือไม่ยอมใช้
 อักษร x แทน โดยใช้ผลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามครั้งแรกเป็นแนวทาง
 สำหรับพิจารณาการแบ่งดังกล่าว ดังตัวอย่างในคำถามข้อ ๑ เช่น

ความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในหลักสูตร
 ประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 ไว้ นั้น ท่านคิดว่ามีความซัดเจนเพียงใด

- ซัดเจนดีมาก ๑
- ซัดเจนพอสมควร ๒
- ไม่สู้จะซัดเจนนัก ๓
- ไม่ทราบว่าซัดเจนเพียงใด ๔

ถ้ากรูตอบในข้อที่ ๑, ๒ หรือ ๓, และ ๔ หรือไม่ตอบเลย ก็ใช้อักษร
 a, b และ x แทนตามลำดับ

เนื่องจากผู้เขียนใช้เครื่องจักร ๑๐ ปี เริ่มวิเคราะห์ข้อมูล จึงจำเป็นต้อง
 ต้องเจาะบัตร ๑๐ ปี เริ่ม เสียก่อน และเพราะว่าแบบสอบถามมีความยาวมาก
 ถ้าจะเจาะบัตร ๑๐ ปี เริ่ม คอลัมน์ละ ๑ ข้อ ก็จะต้องใช้บัตร ๒ ใบ ต่อแบบสอบ
 ถามของครู ๑ คน ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดและเพื่อความรวดเร็ว ผู้เขียนจึง
 รวมคำถาม ๒ ข้อ ลงในคอลัมน์ ๑ คอลัมน์ ทั้งนี้

<u>คำถามข้อแรก</u>	<u>คำถามข้อหลัง</u>	<u>รหัส</u>
a	a	๑
a	b	๒
a	Y	๓
b	a	๔
b	b	๕
b	Y	๖
Y	a	๗
Y	b	๘
Y	Y	Y

นำเลขรหัสของคำตอบจากแบบสอบถามทุกฉบับที่ทำไว้นั้นมา จะมียก
ไอ พี เอ็ม ตามกำหนด ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ - ๒๑

เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับตัวครู

กลุ่มที่ ๒๒ - ๓๑

เป็นความคิดเห็นของครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ผู้เขียนใช้เครื่องจักร ไอ พี เอ็ม วิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถาม
ออกเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนนิยาม ส่วนนิเสธ และส่วนไม่ทราบหรือไม่มีคำตอบ
๒. แปลงความถี่ของทั้งสามส่วนดังกล่าวในแต่ละข้อเป็นอัตราส่วนร้อย
เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
๓. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูที่แบ่งแยกเป็น
ประเภท ๆ ตาม เพศ วุฒิ และประสบการณ์ โดยใช้วิธีการไค - สแควร์
๔. รวบรวมข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอน และวิธีวัดผล
วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ เพื่อสำรวจว่าครูมีข้อเสนอแนะและมีความคิด
เห็นอย่างไรบ้าง ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรในภาย
ค่าง ๆ ต่อไป

บทที่ ๔

ผลการค้นคว้า

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการค้นคว้าครั้งนี้เป็นรายการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อต้องการทราบว่าครูมีความคิดเห็นต่อข้อสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรในเรื่อง ความมุ่งหมาย เนื้อเรื่อง เวลาที่ใช้ในการสอน ประมวลการสอน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน การวัดผล ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน และมีข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขหลักสูตรอย่างไร โดยมีจำนวนความถี่ที่ได้จากค่าตอบของครูมาแปลงเป็นจำนวนร้อยละ ผลที่ได้ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตาราง ๒. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	ความมุ่งหมายชัดเจนดีมาก	๓๔
	ความมุ่งหมายไม่สู้จะชัดเจน	๖๔
	ไม่มีค่าตอบ	๒
๒	ความมุ่งหมายมีความเหมาะสมกับวัยของเด็กอย่างยิ่ง	๔๐
	ความมุ่งหมายไม่ค่อยเหมาะสมกับวัยของเด็กมากนัก	๕๕
	ไม่มีค่าตอบ	๐

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๕๕ ฉบับ

ตาราง ๒ แสดงให้เห็นว่าครูส่วนมากเห็นว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรไม่สู้จะชัดเจน และไม่ค่อยเหมาะสมกับวัยของเด็ก

ตาราง ๓. อัตราร้อยของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องทั่วไปของวิชา
สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ที่หลักสูตรกำหนดไว้

เลขที่	รายการ	อัตราร้อย
๑	เนื้อเรื่องมีส่วนช่วยให้การ เรียนบรรลุผลตามความมุ่ง หมายที่พึงไว้ในหลักสูตรสังคมศึกษามากที่สุด เนื้อเรื่องมีส่วนช่วยให้การ เรียนบรรลุผลตามความมุ่ง หมายที่พึงไว้ในหลักสูตรสังคมศึกษาไปมาก ไม่มีคำตอบ	๓๖ ๒๓ ๑
๒	เนื้อเรื่องมีส่วนช่วยให้การ เรียนบรรลุผลตามความมุ่ง หมายของการ ศึกษาที่หลักสูตรประ โยคประถมศึกษา ตอนต้นได้กำหนดไว้มากที่สุด เนื้อเรื่องมีส่วนช่วยให้การ เรียนบรรลุผลตามความมุ่ง หมายของการ ศึกษาที่หลักสูตรประ โยคประถมศึกษา ตอนต้นได้กำหนดไว้ไม่มาก ไม่มีคำตอบ	๓๕ ๒๐ ๑
๓	ครูเข้าใจเนื้อเรื่องในหลักสูตรแจ่มแจ้งดีมาก ครูไม่เข้าใจเนื้อเรื่องในหลักสูตรก็ ไม่มีคำตอบ	๓๗ ๒๒ ๑
๔	เนื้อเรื่องเหมาะสมกับความต้องการของชุมชนที่ โรงเรียนตั้งอยู่มาก เนื้อเรื่องไม่คอยจะเหมาะสมกับความต้องการของ ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ไม่มีคำตอบ	๕๕ ๕๕ ๒

ตาราง ๓. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๕	เนื้อเรื่องเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชา นี้ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มาก	๖๐
	เนื้อเรื่องไม่คงจะเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการ เรียนวิชานี้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๓๗
	ไม่มีคำตอบ	๓

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๕๕ ฉบับ

จากตาราง ๓ จะเห็นได้ว่า ครูส่วนน้อยเห็นว่าเนื้อเรื่องมีส่วนช่วยให้การ
เรียนของเกิดบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร สังคมศึกษา และตามความ
มุ่งหมายของการศึกษาที่หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้นได้กำหนดไว้ ครูส่วน
มากไม่เข้าใจเนื้อเรื่องในหลักสูตร และเห็นว่าเนื้อเรื่องไม่คงจะเหมาะสมกับ
ความต้องการของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ แต่ก็มีครูส่วนมากเห็นว่าเนื้อเรื่องเหมาะสม
ที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชานี้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ต่อไป การที่ครูส่วนมากไม่เข้าใจ
เนื้อเรื่องในหลักสูตร แต่มีครูส่วนมากเห็นว่าเนื้อเรื่องเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานใน
การเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ต่อไปนั้น เป็นคำตอบที่ไม่สอดคล้องกัน ผู้เขียนได้นับ
จำนวนความถี่ของทั้งสองพวกก็ปรากฏดังตารางข้างล่างนี้

	ครูที่เข้าใจเนื้อ เรื่องในหลักสูตร	ครูที่ไม่เข้าใจเนื้อ เรื่องในหลักสูตร	รวม
ครูที่เห็นว่าเนื้อเรื่องเหมาะสมที่จะ เป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป	๒๔	๓๑	๕๕
ครูที่เห็นว่าเนื้อเรื่องไม่เหมาะสม ที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียน	๔	๒๔	๓๗
รวม	๓๒	๖๐	๙๒

จะเห็นว่าครูที่เข้าใจเนื้อเรื่องในหลักสุกศรี ๓๖ คนนั้น ส่วนมากก็เห็นว่าเนื้อเรื่องเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นประถมปีที่ ๒ ก่อไป มีเพียง ๔ คนหรือ ๒๒ % เท่านั้นที่เห็นว่าไม่เหมาะสม และในจำนวนครูที่ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมด ๒๐ คน เห็นว่าเนื้อเรื่องไม่เหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไปถึง ๒๕ คน หรือประมาณ ๘๘ %

ตาราง ๔. อัตราร้อยของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อเรื่องแต่ละเรื่องต่อชีวิตประจำวันของเด็ก

เลขที่	รายการ	อัตราร้อย
๑	เรื่องชีวิตในบ้าน เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก	๗๘
	เรื่องชีวิตในบ้านเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่มาก	๒๐
	ไม่มีคำตอบ	๐
๒	เรื่องชีวิตในโรงเรียนเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก	๘๒
	เรื่องชีวิตในโรงเรียนเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่มาก	๑๗
	ไม่มีคำตอบ	๐
๓	เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของคน เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก	๒๕
	เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของคน เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่มาก	๓๓
	ไม่มีคำตอบ	๒

ตาราง ๔. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๔	เรื่อง ทิศ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก เรื่อง ทิศ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่มาก ไม่มีคำตอบ	๓๓ ๒๖ ๐
๕	เรื่อง วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ เป็น ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก เรื่อง วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ เป็น ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมาก ไม่มีคำตอบ	๓๗ ๒๒ ๐
๖	เรื่อง ชาวและเหตุการณ์ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประ จำวันมาก เรื่อง ชาวและเหตุการณ์ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประ จำวันมาก ไม่มีคำตอบ	๒๕ ๓๐ ๐

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๕๕ ฉบับ

ตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อเรื่องทุกเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็กมาก

ตาราง ๕. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่เห็นเกี่ยวกับความยากง่ายของเนื้อ
เรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	เรื่องชีวิตในบ้าน เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๕๕
	เรื่องชีวิตในบ้านไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๑
	ไม่มีคำตอบ	๒
๒	เรื่องชีวิตในโรงเรียน เหมาะสมกับความสามารถ ของเด็ก	๕๕
	เรื่องชีวิตในโรงเรียนไม่เหมาะสมกับความสามารถ ของเด็ก	๔
	ไม่มีคำตอบ	๒
๓	เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของคนเหมาะสม กับความสามารถของเด็ก	๕๐
	เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของคน ไม่ เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๕
	ไม่มีคำตอบ	๐
๔	เรื่องทิศ เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๕๔
	เรื่องทิศ ไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๐
	ไม่มีคำตอบ	๐

ตาราง ๕. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราร้อย
๕	เรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๔๔
	เรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ไม่มีคำทอม	๑๑ ๐
๖	เรื่องข่าวและเหตุการณ์ เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๔๓
	เรื่องข่าวและเหตุการณ์ ไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	๑๖
	ไม่มีคำทอม	๐

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๔๔ ฉบับ

เกี่ยวกับความยากง่ายของเนื้อเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จะเห็นได้จากตาราง ๕ ว่า ครูเกือบทุกคนเห็นว่า เรื่องทฤษฏีชีวิตในบ้าน และชีวิตในโรงเรียน มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของเด็ก สำหรับเรื่องอื่น ๆ ครูส่วนมากก็เห็นว่ามีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของเด็ก

ส่วนครูส่วนน้อยที่เห็นว่าเรื่องเหล่านี้ไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กนั้น ทั้งหมดบอกว่ายากเกินไปสำหรับเด็กวัยนี้ ครูบางคนแสดงความคิดเห็นว่าการเรียนเรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ ทางศาสนา และเป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก การเรียนเรื่องข่าวและเหตุการณ์จะทำให้เด็กรู้ทันคนอื่น ไม่เป็นคนโง่

ตาราง ๖. อีกรายส่วนย่อยของจำนวนครั้งที่มีความเห็นเกี่ยวกับความมากน้อยของเนื้อ
เรื่องแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เลขที่	รายการ	อีกรายส่วนย่อย
๑	เรื่องชีวิตในบ้าน กำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็ก เรื่องชีวิตในบ้าน กำหนดไว้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่มีคำตอบ	๔๔ ๗ ๕
๒	เรื่องชีวิตในโรงเรียนกำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็ก เรื่องชีวิตในโรงเรียนกำหนดไว้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่มีคำตอบ	๔๔ ๕ ๗
๓	เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของคนกำหนด ไว้เหมาะสมสำหรับเด็ก เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของคนกำหนด ไว้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่มีคำตอบ	๕๐ ๖ ๕
๔	เรื่องทิวทัศน์ กำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็ก เรื่องทิวทัศน์ กำหนดไว้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่มีคำตอบ	๕๕ ๗ ๕
๕	เรื่องข่าวและเหตุการณ์กำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็ก เรื่องข่าวและเหตุการณ์กำหนดไว้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่มีคำตอบ	๔๕ ๑๑ ๕

ตาราง ๖. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๖	เรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ กำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็ก	๘๖
	เรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ กำหนดไว้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก	๑๐
	ไม่มีคำตอบ	๔

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๕๕ ฉบับ

จากตาราง ๖. จะเห็นว่า ครูส่วนใหญ่คิดว่าความมากน้อยของเนื้อเรื่องทุกเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นเหมาะสมสำหรับเด็กแล้ว เรื่องที่ครูเกือบทุกคนเห็นว่ากำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็กคือ เรื่องทิส ส่วนเรื่องที่มีครูจำนวนน้อยที่สุดเห็นว่ากำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็กคือ เรื่องราวและเหตุการณ์ ก็มีครูถึง ๔๔ % ที่มีความเห็นเช่นนั้น

ครูที่เห็นว่าความมากน้อยของเนื้อเรื่องต่าง ๆ ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยนั้น ส่วนมากตอบว่ากำหนดไว้มากเกินไปสำหรับเด็ก

จากการเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีในเรื่องเกี่ยวกับควรให้เด็กเรียนเรื่องอะไรอีกบ้างนอกจากที่หลักสูตรวิชาสังคมศึกษากำหนดไว้แล้ว ปรากฏว่า ในจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามมา ๕๕ คนนั้น แสดงความคิดเห็นมาเพียง ๖ คนเท่านั้น ซึ่งมีความคิดเห็นต่าง ๆ กัน ดังนี้

๑. ควรเรียนวิชาศีลธรรมเพิ่มอีกเล็กน้อย
๒. ควรเรียนเรื่องวันในรอบสัปดาห์ เดือนในรอบปี ก่อนที่จะเรียนเรื่องวันหยุดและวันสำคัญต่าง ๆ

๓. ควรเรียนเรื่องมารยาท การทำความเคารพ และวันสำคัญให้มากขึ้น

๔. ควรเรียนเรื่องชีวิตและสังคมประจำวัน เพื่อให้เด็กสามัคคีปรอง

กองกัน

๕. ควรให้เด็กอ่านหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น

ตาราง ๗. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียนวิชา
สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	อัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้เหมาะสมแล้ว	๗๖
	อัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้ไม่พอเหมาะ	๒๐
	ไม่มีคำตอบ	๔

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๔๔ ฉบับ

เกี่ยวกับอัตราเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ครูส่วนมากเห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้เหมาะสมแล้ว ครูบางคนแสดงความคิดเห็นว่า เด็กวัยนี้ไม่สามารถจะรับการเรียนมากกว่านี้ได้

ครูที่เห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้ไม่พอเหมาะ ๒๐ % นั้น ส่วนมากมีความเห็นว่าควรเพิ่มเวลาเรียนอีกบางเล็กน้อย ครูบางคนให้ความคิดเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่กว้างมากและจะคงนำไปปฏิบัติจริง

ตาราง ๔. อัตราร้อยของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับประมวลการสอนวิชา
สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา *

เลขที่	รายการ	อัตราร้อย
๑	<p>ประมวลการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร เป็นส่วนใหญ่</p> <p>ประมวลการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร เป็นส่วนน้อย</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๖๘</p> <p>๒๗</p> <p>๕</p>
๕	<p>ความมุ่งหมายของการสอนในประมวลการสอนสอดคล้องกับในหลักสูตร เป็นส่วนมาก</p> <p>ความมุ่งหมายของการสอนในประมวลการสอนสอดคล้องกับในหลักสูตร เป็นส่วนน้อย</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๘๒</p> <p>๑๘</p> <p>๕</p>
๓	<p>เนื้อเรื่องที่ระบุไว้ในประมวลการสอนมีความชัดเจนดีมาก</p> <p>เนื้อเรื่องที่ระบุไว้ในประมวลการสอนไม่ชัดเจน</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๓๗</p> <p>๒๒</p> <p>๑</p>
๔	<p>ครูเข้าใจความมุ่งหมายของการสอนตามที่กล่าวไว้ในประมวลการสอนแจ่มแจ้งดีมาก</p> <p>ครูเข้าใจความมุ่งหมายของการสอนตามที่กล่าวไว้ในประมวลการสอนไม่แจ่มแจ้งนัก</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๕๐</p> <p>๕๔</p> <p>๒</p>

ตาราง ๔. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๔	<p>ประมาณการสอนช่วยครูในการเตรียมการสอนได้มากที่สุด</p> <p>ประมาณการสอนช่วยครูในการเตรียมการสอนได้ไม่มากนัก</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๕๓</p> <p>๔๔</p> <p>๓</p>
๖	<p>ในการเตรียมการสอน ครูต้องคิดแปลงเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในประมาณการสอนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กในชั้น</p> <p>ในการเตรียมการสอน ครูคิดแปลงเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในประมาณการสอนเป็นส่วนน้อย เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กในชั้น</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๑๐</p> <p>๔๖</p> <p>๔</p>
๗	<p>ในรอบปีที่แล้ว ครูเคยได้เข้าร่วมประชุมกับครูในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับประมาณการสอน</p> <p>ในรอบปีที่แล้ว ครูไม่เคยได้เข้าร่วมประชุมกับครูในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับประมาณการสอน</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๕๐</p> <p>๔๔</p> <p>๑๒</p>
๘	<p>ครูเคยเข้าร่วมประชุมภาคเรียนละครั้งหรือน้อยกว่า</p> <p>ครูเคยเข้าร่วมประชุมปีละสองครั้งหรือน้อยกว่านี้</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๒๔</p> <p>๑๒</p> <p>๖๐</p>

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๔๔ ฉบับ

ความเห็นของครูเกี่ยวกับประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จะเห็นได้จากตาราง ๔ ว่า ครูประมาณ ๓ ใน ๔ เห็นว่าประมวลการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ และครูประมาณ ๕ ใน ๖ เห็นว่าความมุ่งหมายของการสอนในประมวลการสอนสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการสอนในหลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มีครูเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่า เนื้อ เรื่องที่ระบุไว้ในประมวลการสอนมีความชัดเจน และมีความเข้าใจความมุ่งหมายของการสอนตามที่กล่าวไว้ในประมวลการสอนแจ่มแจ้งก็มาก จากตาราง ๒ แสดงให้เห็นว่า ครูที่คิดว่าความมุ่งหมายของการสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรชัดเจนมากนั้น เป็นครูเพียงส่วนน้อย และจากตาราง ๓ ก็แสดงว่าครูที่เข้าใจเนื้อ เรื่องในหลักสูตรแจ่มแจ้งก็มากก็เป็นครูเพียงส่วนน้อยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ แม้ว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาและความมุ่งหมายในประมวลการสอนสอดคล้องกับในหลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ก็ตาม ไม่ได้เป็นสิ่งยืนยันว่าประมวลการสอนมีคุณภาพดีแล้ว

ครูจำนวนมากกว่าครึ่ง เห็นว่าประมวลการสอนช่วยครูในการเตรียมการสอนได้มากที่สุด ผู้เขียนเห็นว่าไม่สอดคล้องกับการที่มีครูเพียงส่วนน้อยเห็นว่า เนื้อ เรื่องที่ระบุไว้ในประมวลการสอนมีความชัดเจน และมีความมุ่งหมายของการสอนตามที่กล่าวไว้ในประมวลการสอนแจ่มแจ้งก็มาก

ในการใช้ประมวลการสอนเป็นแนวทางในการเตรียมการสอน ครูที่คิดแปลงเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กในชั้นนั้นมีจำนวนน้อยมาก อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่คิดว่าประมวลการสอนเป็นแบบฉบับที่ดีที่สุดที่จะใช้ เป็นแนวทางในการเตรียมการสอน ครูบางคนให้เหตุผลในการที่คงคิดแปลงเนื้อหาวิชาในประมวลการสอนในการเตรียมการสอนว่า เพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของชุมชนและสภาพความเป็นอยู่ของบุคคลในท้องถิ่นนั้น

เกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมกับครูในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับประมวลการสอนนั้น มีครูจำนวนไม่ถึงครึ่งที่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมดังกล่าวและส่วนมากเข้าร่วมประชุมภาค ีเรียนละครั้งหรือบ่อยกว่านี้

ตาราง ๔. อัตราส່ว่นร่อยของจำนวนครูที่ม้ความเห่นเห่น ก้เก๋วกับวิธีสอนวิชาสังคม
ศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑

เลขที่	รายการ	อัตราส່ว่นร่อย
๑	ครูที่เห่นเห่นว้ วิธีปฏิบัติจริง ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ไค้ที่สูก	๒๒
๒	ครูที่เห่นเห่นว้ การสอนด้วยการใช้อุปกรณ์การสอนประกอม ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ไค้ที่สูก	๑๔
๑	ครูที่เห่นเห่นว้ วิธีสมทนา ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ไค้ที่สูก	๔
๔	ครูที่เห่นเห่นว้ วิธีเร่ยนปนเล่น ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ไค้ที่สูก	๒
๕	ครูที่เห่นเห่นว้ การสอนเม่อเด็กเกิดความสนใจ โดยใช้สอคคลองก้มเหตุการณ์ ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ไค้ที่สูก	๒
๖	ครูที่เห่นเห่นว้ การสอนโดยแบ่งกลุ่มตามอายุของเด็ก ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ไค้ที่สูก	๑
๗	ครูที่ไม่คอบ	๘๗

จำนวนแบบสอบถามที่ไค้รับคินมา ๕๕ ฉบับ

จะเห่นเห่นไค้ว้ว่า ครูจำนวนมากเห่นเห่นว้ว่า วิธีปฏิบัติจริง และวิธีสอนด้วยการใช้อุปกรณ์การสอนประกอม ช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ในวิชาสังคมศึกษาไค้ที่สูก

ครู ๔๕ คน คอบว้ว่า วิธีสอนที่เห่นเห่นว้ว่าช่วยเห่นเห่นเกิดการเร่ยนรู้ในวิชาสังคมศึกษาไค้ที่สูกนั้นเป็นวิธีที่เนะไว้บประมาณการสอน ส่วนครู ๕ คนคอบว้ว่า เป็นวิธีที่ไม่ไค้เนะไว้บประมาณการสอน อาจกล่าวไค้ว้ว่าครูส่วนมากที่คอบมาเห่นเห่นว้ว่า

ประมวลการสอนเป็นคู่มือที่ศึกษาการสอนวิชาสังคมศึกษา

ต่อคำถามที่ว่า ครูบางคนรู้สึกว่าเป็นการลำบากที่จะเอาใจใส่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กได้อย่างทั่วถึง ถ้าสอนเด็กที่เดียวกันทั้งชั้น ท่านมีวิธีการอย่างไรที่จะช่วยให้เด็กทุกคนเรียนได้ตามความสามารถของตน ปรากฏว่ามีครูให้คำตอบ ๔๓ คน และมีความคิดเห็นต่าง ๆ กัน ดังนี้

๑. สอนเป็นกลุ่ม โดยแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสามารถของเด็ก ๓๓ คน
๒. กระตุ้นให้เด็กสนใจในบทเรียนและเด็กกำลังใจในการเรียน ๗ คน
๓. เลือกเอาเฉพาะเด็กที่เรียนอ่อนมาสอนเพิ่มเติมต่างหาก ๕ คน
๔. ทดสอบและวัดผลบ่อย ๆ ครึ่ง ๔ คน
๕. เอาใจใส่สนทนาซักถามเด็กให้ทั่วถึงทุกคน ๔ คน

อาจกล่าวได้ว่าในการช่วยให้เด็กทุกคนเรียนได้ตามความสามารถของตน ครูส่วนมากใช้วิธีสอนเด็กเป็นกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสามารถของเด็ก

ตาราง ๑๐. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๑	ครูหาอุปกรณ์การสอนมาประกอบการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ใ้้ง่าย	๔๓
๒	ครูหาอุปกรณ์การสอนมาประกอบการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ใ้้ง่าย	๒
	ไม่มีคำตอบ	๕

ตาราง ๑๐. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนรวม
๒	ครูใช้หนังสือประกอบการสอน ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้หนังสือประกอบการสอน ในการสอนสังคม ศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๕๑ ๓ ๖
๓	ครูใช้ชอว์กส์ต่าง ๆ ในการสอนสังคมศึกษา ประถม ปีที่ ๑ ครูไม่ใช้ชอว์กส์ต่าง ๆ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๕๕ ๑ ๔
๔	ครูใช้อุปกรณ์การเขียนภาพ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้อุปกรณ์การเขียนภาพ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๕๒ ๕ ๔
๕	ครูใช้รูปภาพประกอบการสอน ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้รูปภาพประกอบการสอน ในการสอนสังคม ศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๕๖ ๑ ๓

ตาราง ๑๐. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๖	ครูใช้บัตรค่า ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้บัตรค่า ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบ	๘๘ ๗ ๘
๗	ครูใช้ป้ายนิเทศ ป้ายผ้าสาธิต หรือป้ายผ้าสีทึบ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้ป้ายนิเทศ ป้ายผ้าสาธิต หรือป้ายผ้าสีทึบ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบ	๘๘ ๒๘ ๒๓
๘	ครูใช้กราฟ แผนภูมิ โปสเตอร์ ในการสอนสังคม ศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้กราฟ แผนภูมิ โปสเตอร์ ในการสอนสังคม ศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบ	๒๒ ๒๑ ๑๗
๙	ครูใช้แผนที่ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้แผนที่ ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบ	๘๘ ๒๖ ๑๔
๑๐	ครูใช้เครื่องหมายการจราจร ในการสอนสังคม ศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้เครื่องหมายการจราจร ในการสอนสังคม ศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบ	๒๔ ๑๗ ๑๘

ตาราง ๑๐. (คธ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๑๑	ครูไขว้ลูกโลก ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ไขว้ลูกโลกในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๘๒ ๓๗ ๒๑
๑๒	ครูไขว้กระแหวายในการสอนสังคมศึกษา ประถม ปีที่ ๑ ครูไม่ไขว้กระแหวายในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๓๖ ๘๐ ๒๘
๑๓	ครูไขว้หนูจำลอง ในการสอนสังคมศึกษา ประถม ปีที่ ๑ ครูไม่ไขว้หนูจำลอง ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๓๕.๘ ๓๕.๘ ๒๘
๑๔	ครูไขว้ตุ้เลี้ยงปลา ในการสอนสังคมศึกษา ประถม ปีที่ ๑ ครูไม่ไขว้ ตุ้เลี้ยงปลาในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๓๒ ๘๘ ๒๐

ตาราง ๑๑. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๑๔	ครูโขนแผนผังโรงเรียน ในการสอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่โขนแผนผังโรงเรียน ในการสอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๖๓ ๑๗ ๒๐
๑๖	ครูโขนลิขณดลในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ในการ สอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่โขนลิขณดลในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในการ สอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๕๓ ๒๔ ๒๓
๑๗	ครูโขนลิขณดลที่โรงเรียน ในการสอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่โขนลิขณดลที่โรงเรียน ในการสอนสังกม ศึกษาประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๒๒ ๔๔ ๓๐
๑๘	ครูโขนแผนผังไฟฟ้า ในการสอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่โขนแผนผังไฟฟ้า ในการสอนสังกมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าตอบแทน	๑๑ ๕๗ ๓๒

ตาราง ๑๐. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๑๘	ครูใช้เครื่องฉายภาคหนึ่งและแผ่นภาคหนึ่ง ในการสอน สังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้เครื่องฉายภาคหนึ่งและแผ่นภาคหนึ่ง ในการ สอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๓ ๖๘ ๓๓
๒๐	ครูใช้ฟิล์มสตรีปทรอมคานยเครื่องฉาย ในการสอน สังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ครูไม่ใช้ฟิล์มสตรีปทรอมคานยเครื่องฉาย ในการสอน สังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๐ ๖๗ ๓๓
๒๐	ครูใช้วิทยุโรงเรียน ในการสอนสังคมศึกษา ประถม ปีที่ ๑ ครูไม่ใช้วิทยุโรงเรียน ในการสอนสังคมศึกษา ประถมปีที่ ๑ ไม่มีค่าคง	๓๕ ๕๓ ๒๒

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ๔๔ ฉบับ
 ความถี่เป็นของครูเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน จะเห็นได้จากตาราง ๑๐
 ว่า ครูเกือบทั้งหมดเห็นว่าหาอุปกรณ์การสอนมาประกอบการสอนวิชาสังคม
 ศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ ได้ง่าย

อุปกรณ์การสอนที่มากกว่าร้อยละ ๕๐ ใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษา ๑ โคนก ภูมิภาคประกอบการสอน ธรรม์คี่ต่าง ๆ และหนังสือ
ประกอบการสอน และอุปกรณ์การสอนที่มากกว่าร้อยละ ๕๐ ใช้โคนก บักร
คำสำหรับใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา กับอุปกรณ์เขียนภาพ อาจเป็น
เพราะอุปกรณ์เหล่านี้โรงเรียนทำขึ้นได้ง่าย หรือหาหาซื้อได้ในราคาถูก

อุปกรณ์การสอนที่มีครูใช้กันมากนอกจากที่กล่าวมาแล้ว โคนก เครื่อง
หมายการจราจร แผนที่โรงเรียน กราฟ แผนภูมิ ไปสเตอร์ คิวน่าง
มัลติสไลด์ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ และแผนที่ อาจเป็นเพราะอุปกรณ์เหล่านี้
จัดทำหรือจัดหาได้ไม่ยากนัก อุปกรณ์บางอย่างอาจหาไม่ได้โดยไม่ต้องลง
ทุนซื้อ

อุปกรณ์การสอนที่มีครูเพียงส่วนน้อยใช้ประกอบการสอนโคนก แผนป้าย
ใส่ท้ายเครื่องฉายภาคหนึ่ง อาจเป็นเพราะ แผนป้ายใส่ท้ายเป็นอุปกรณ์ที่มีราคา
แพง ส่วนเครื่องฉายภาคหนึ่งนั้นราคาแพงมาก และครูไม่สามารถจัดทำขึ้นใช้
เองได้

ไม่มีครูคนใดนำฟิล์มสตรีปพร้อมความเครื่องฉาย มาใช้ประกอบการสอน
เลย อาจเป็นเพราะมีราคาแพงมาก และทำขึ้นใช้เองไม่ได้ด้วย

ผู้เขียนได้เปิดโอกาสให้ครูบอกถึงอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ ที่ครูใช้อยู่เสมอ
ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ นอกเหนือจากที่ได้เขียนไว้ใน
แบบสอบถาม ปรากฏว่ามีครูบอกมาชยมาก จึงมีดังต่อไปนี้

- ๑. ของเล่นบางชนิดที่เด็กสนใจ มีครูใช้ ๑ คน
- ๒. น้านักเขียนไปตู่ของจริงนอกโรงเรียน มีครูใช้ ๒ คน
- ๓. ไข่ตัวเกิดเป็นอุปกรณ์การสอน มีครูใช้ ๒ คน
- ๔. สัตว์ค้ำภาพ ที่เพาะเมล็ดพืช ที่กรองน้ำ นิตยสารภาค มีครูใช้ ๓ คน
- ๕. ทีวีเองเป็นอุปกรณ์การสอน คือครูแสดงนำในเด็กกระทำตาม มีครูใช้ ๑ คน

ตาราง ๑๑. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มี วามเต็มเกี่ยวกับแบบเรียนวิชา
ถึงกมศึกษา ชั้นประถมศึกษา

เลขที่	รายการ	อัตราส่วน ร้อย
๑	ครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือกแบบเรียน คนอื่นที่ไม่ใช่ครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือกแบบเรียน ไม่มีค่าคง	๒๗ ๘ ๑๗
๒	เกิดประณัติที่ ๑ มีแบบเรียนถึงกมศึกษาครบทุกคน เกิดประณัติที่ ๑ มีแบบเรียนถึงกมศึกษาไม่ครบทุกคน ไม่มีค่าคง	๒๑ ๖๔ ๑๔
๓	โรงเรียนมีหนังสือถึงกมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ เห็น พอที่จะใช้ครูใช้ เป็นคู่มือสอนเด็ก โรงเรียนมีหนังสือถึงกมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ ไม่ เพียงพอที่จะใช้ครูใช้ เป็นคู่มือสอนเด็ก ไม่มีค่าคง	๕๐ ๔๓ ๗
๔	แบบเรียนถึงกมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ ช่วยเกิดใน การเรียนวิชาถึงกมศึกษาไคมาก แบบเรียนถึงกมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ ช่วยเกิดใน การเรียนวิชาถึงกมศึกษาไคไม่มาก ไม่มีค่าคง	๕๒ ๕๐ ๔
๕	แบบเรียนถึงกมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ เป็นประโยชน์ ต่อครูในการสอนวิชานี้มาก แบบเรียนถึงกมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ เป็นประโยชน์ ต่อครูในการสอนวิชานี้ไม่มาก ไม่มีค่าคง	๖๑ ๗๖ ๓

ตาราง ๑๑. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๖	ขนาดของตัวหนังสือในแบบเรียนพอเหมาะก็แล้วกับ ขนาดของตัวหนังสือในแบบเรียนไม่พอเหมาะก็แล้ว ขนาดของตัวหนังสือในแบบเรียนไม่พอเหมาะก็แล้ว ขนาดของตัวหนังสือในแบบเรียนไม่พอเหมาะก็แล้ว ไม่มีค่าตอบ	๔๖ ๕ ๕ ๕
๗	ภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมก็แล้ว ที่เด็กวัยนี้จะเข้าใจได้ ภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายไม่เหมาะสมที่ เด็กวัยนี้จะเข้าใจได้ ไม่มีค่าตอบ	๔๐ ๕ ๑๑
๘	เนื้อเรื่องในแบบเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ไว้ทุกประการ เนื้อเรื่องในแบบเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรสังคม ศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ไม่ทุกประการ ไม่มีค่าตอบ	๑๕ ๗๑ ๑๐
๘	คำอธิบายในเรื่องหนึ่ง ๆ ในแบบเรียนมีมากน้อยพอ เหมาะก็แล้วกับวัยของเด็กประถมศึกษาปีที่ ๑ จะเรียนรู้ได้ก็แล้ว คำอธิบายในเรื่องหนึ่ง ๆ ในแบบเรียนมีไม่พอ เหมาะก็แล้วกับวัยของเด็กประถมศึกษาปีที่ ๑ จะเรียนรู้ได้ก็ ไม่มีค่าตอบ	๔๐ ๑๑ ๕

ตาราง ๑๑. (คอ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๑๐	ตัวอย่างที่ซับซ้อนในแบบเรียนช่วยให้เด็กเข้าใจ เนื้อเรื่องของวิชานี้ได้ดี ตัวอย่างที่ซับซ้อนในแบบเรียนช่วยให้เด็กเข้าใจ เนื้อเรื่องของวิชาที่ไม่ได้ดี ไม่มีคำตอบ	๕๐ ๕๐ ๕
๑๑	แบบฝึกหัดที่ใช้ในแบบเรียนช่วยให้เด็กเข้าใจวิชานี้ได้ดี แบบฝึกหัดที่ใช้ในแบบเรียนช่วยให้เด็กเข้าใจวิชาที่ไม่ ได้ดี ไม่มีคำตอบ	๔๕ ๕๐ ๑๑
๑๒	จำนวนรูปภาพประกอบในแบบเรียนมีพอเหมาะแก่เนื้อ เรื่อง จำนวนรูปภาพประกอบในแบบเรียนมีไม่พอเหมาะแก่ เนื้อเรื่อง ไม่มีคำตอบ	๖๒ ๒๔ ๑๐
๑๓	การจึกระเป็ยเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไรควรเรียนก่อน และอะไรควรเรียนหลังนั้นทำได้ดี การจึกระเป็ยเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไรควรเรียนก่อน และอะไรควรเรียนหลังนั้นทำไม่ได้ดี ไม่มีคำตอบ	๕๓ ๓๗ ๑๐

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๔๕ ฉบับ

ตาราง ๑๑. แสดงให้เห็นว่า ผู้เลือกแบบเรียนส่วนมากไม่ใช้ครูในโรงเรียน หากแต่เป็นบุคคลภายนอก อาทิเช่น ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการในกลุ่มโรงเรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด กองการศึกษาเทศบาล หรือกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

ครูเพียง ๑ ใน ๔ ตอบว่า นักเรียนมีแบบเรียนวิชาสังคมศึกษารวมทุกคน เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูบางคนตอบว่าเด็กไม่มีแบบเรียนใช้เลย ครูบางคนให้ความเห็นว่า เด็กยากจน ไม่มีเงินซื้อแบบเรียน

ครูที่ตอบว่าโรงเรียนมีหนังสือสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพียงพอที่จะใช้ครูใช้เป็นคู่มือสอน ก็มีมากกว่าครูที่ตอบว่าโรงเรียนมีหนังสือไม่เพียงพอเล็กน้อย แสดงว่ายังมีโรงเรียนอยู่เป็นจำนวนมากที่ยังขาดแคลนหนังสือแบบเรียนสำหรับใช้ครูใช้ประกอบการสอน

เมื่อพิจารณาคำตอบของครูในข้อ ๔ กับข้อ ๕ จะเห็นว่า ครูที่คิดว่าแบบเรียนเป็นประโยชน์ต่อครูในการสอนมีมากกว่าครูที่คิดว่าแบบเรียนเป็นประโยชน์ต่อเด็กในการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นเด็กที่เพิ่งเริ่มเรียนอ่าน ก็อ่านแบบเรียนไม่ได้ก็ จึงได้รับประโยชน์จากแบบเรียนน้อย

เกี่ยวกับคุณภาพของแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนใช้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ขนาดของตัวหนังสือในแบบเรียนพอเหมาะดีแล้วกับสายตาของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในการอ่าน ความยากง่ายของภาษา และความมากน้อยของคำอธิบายในเรื่องหนึ่ง ๆ ในแบบเรียน พอเหมาะดีแล้วที่เด็กวัยนี้จะเข้าใจได้ ครูเพียงร้อยละ ๕ ที่เห็นว่าภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายไม่เหมาะสมนั้น เกือบทั้งหมดบอกว่าภาษายากเกินไป ส่วนครูร้อยละ ๑๑ ที่เห็นว่าคำอธิบายในเรื่องหนึ่ง ๆ ในแบบเรียนมีไม่พอเหมาะก็ ขัยของเด็คนั้น มีผู้ที่ยอมรับว่าในเรื่องหนึ่ง ๆ มีคำอธิบายมากเกินไปกับบอกว่าในเรื่องหนึ่ง ๆ มีคำอธิบายน้อยเกินไปมีจำนวนเกือบเท่า ๆ กัน ครูบางคนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าในเรื่องหนึ่ง ๆ มีคำอธิบายมากเกินไปจะทำให้เด็กไม่เข้าใจและเมื่อที่จะอ่าน จึงควรจักเป็นตอน ๆ และอธิบายแต่ละตอนอย่างสั้น ๆ

เกี่ยวกับจำนวนรูปภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนครูส่วนมาก เห็นว่ามี
 พอเหมาะก็เมื่อเรื่องแล้ว ครูร้อยละ ๒๕ ที่เห็นว่า รูปภาพไม่พอเหมาะก็
 เมื่อเรื่องนั้นทั้งหมด เห็นว่า มีรูปภาพน้อยเกินไป ครูบางคนแสดงความคิดเห็น
 ว่า ถ้ามีรูปภาพประกอบทุก ๆ ตอน จะช่วยเด็กในการจำและเข้าใจ รูปภาพ
 ช่วยย่นอายุให้เด็กสนใจจนแต่เรียนได้ก็มาก ในเรื่องการจัดระเบียบเนื้อเรื่องเกี่ยวกับ
 ภัยไข้เจ็บ โรคภัยไข้เจ็บก่อนและไข้เจ็บหลังนั้น ครูส่วนมากเห็นว่าทำได้ดีแล้ว

นอกจากนี้ จะเห็นว่า มีครูเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่าเนื้อเรื่องในแบบเรียน
 สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 ไว้ทุกประการ อาจเป็นเพราะว่าแบบเรียนเขียนเนื้อเรื่องแตกต่างจากที่หลักสูตร
 กำหนดไว้บ้าง เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางออกไป

อาจกล่าวได้ว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถม
 ปีที่ ๑ ที่โรงเรียนใช้ยังมีคุณภาพดีแล้ว เว้นแต่ในเรื่องความสอดคล้องของเนื้อ
 เรื่องในแบบเรียนกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เท่านั้น

ตาราง ๑๖. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา
 ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในวิชาสังคมศึกษา

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	ครูที่วัดหรือประเมินผลการศึกษา โดยการสอบข้อเขียน อย่างเดียว	๓
	ครูที่วัดหรือประเมินผลการศึกษา โดยการสอบวิธีอื่น ๆ ประกอบการสอบข้อเขียน	๘๓
	ไม่มีคำตอบ	๘

ตาราง ๑๖. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๒	<p>ครูที่วัดหรือประเมินผลการศึกษาระหว่างปีในกลางและปลายภาคเรียน หรือน้อยกว่านี้</p> <p>ครูที่วัดหรือประเมินผลการศึกษาระหว่างปี เกือบละครึ่งหรือน้อยกว่านี้</p> <p>ไม่มีค่าคอม</p>	<p>๓๖</p> <p>๔๖</p> <p>๔</p>
๓	<p>ครูใน โรงเรียน เป็นผู้ออกข้อสอบในการสอบปลายปี</p> <p>คนอื่นที่ไม่ใช่ครูใน โรงเรียน เป็นผู้ออกข้อสอบในการสอบปลายปี</p> <p>ไม่มีค่าคอม</p>	<p>๓๑</p> <p>๒๓</p> <p>๖</p>
๔	<p>ครูใน โรงเรียน เป็นผู้ออกข้อสอบในการสอบประจำภาค</p> <p>คนอื่นที่ไม่ใช่ครูใน โรงเรียน เป็นผู้ออกข้อสอบในการสอบประจำภาค</p> <p>ไม่มีค่าคอม</p>	<p>๕๐</p> <p>๔</p> <p>๖</p>
๕	<p>เมื่อปีการศึกษาที่แล้ว ข้อสอบไล่วิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ออกกลุ่มเนื้อเรื่องทั้งหมดในหลักสูตร</p> <p>เมื่อปีการศึกษาที่แล้ว ข้อสอบไล่วิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ออกไม่คลุมเนื้อเรื่องทั้งหมดในหลักสูตร</p> <p>ไม่มีค่าคอม</p>	<p>๒๔</p> <p>๔๔</p> <p>๒๔</p>

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ๔๔ ฉบับ

ตาราง ๑๒. แสดงให้เห็นว่า ครูเกือบทั้งหมดหรือประเมินผลการ
ศึกษาโดยการสอบวิธีอื่น ๆ นอกจากข้อเขียน หรือวิธีอื่น ๆ ผนวกกับการสอบข้อ
เขียน มีครูเพียงร้อยละ ๓ เท่านั้นที่ใช้การสอบข้อเขียนอย่างเดียว ครูส่วน
มากหรือประเมินผลการศึกษาระหว่างปี เกือบครึ่ง หรือมากกว่านี้

ทั้งในการออกข้อสอบในการสอบปลายปีและประจำภาค ครูส่วนมากตอบว่า
ครูในโรงเรียนเป็นผู้ออก ในการสอบปลายปี มีครูตอบว่าคนอื่นที่ไม่ใช่ครูใน
โรงเรียนเป็นผู้ออกข้อสอบถึง ๒๓ % ส่วนในการสอบประจำภาคมีครูตอบว่า
คนอื่นที่ไม่ใช่ครูในโรงเรียนเป็นผู้ออก เพียง ๔ % เท่านั้น อาจเป็นเพราะคณะ
กรรมการของกรมโรงเรียน หรือผู้บริหารการศึกษาเห็นว่า การสอบปลายปีเป็น
การสอบครั้งสำคัญ จึงเป็นมือเขา ก็ว่าของในการสอบปลายปีมากกว่าในการออก
ข้อสอบประจำภาค

ต่อสอบถามว่า ครูเห็นว่าใครเหมาะสมที่สุดที่จะเป็นผู้ออกข้อสอบปลายปี
ใ้รับค่าตอบแทนนี้ จำนวนครูที่ตอบว่าครูผู้สอน มีมากที่สุด จำนวนครูที่ตอบว่า
คณะกรรมการที่สอน และครูประจำชั้น มีรองลงมาตามลำดับ และต่อคำถามว่า ใคร
เหมาะสมที่สุดที่จะเป็นผู้ออกข้อสอบประจำภาค ใ้รับค่าตอบแทนนี้ จำนวนครูที่
ตอบว่า ครูผู้สอน กับคณะกรรมการที่สอน มีจำนวนมากเท่า ๆ กัน จำนวนครูที่ตอบว่า
ครูประจำชั้น มีมากรองลงมา อาจกล่าวได้ว่า ครูเห็นว่า ครูในโรงเรียน
เป็นผู้เหมาะสมที่สุดในการออกข้อสอบทั้งในการสอบปลายปีและการสอบประจำภาค

ครูประมาณ ๒ ใน ๓ เห็นว่า เมื่อปีการศึกษาที่แล้ว ข้อสอบไล่วิชาสังคม
ศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ออกไม่คลุมเนื้อเรื่องทั้งหมดในหลักสูตร

จากการให้ครูบอกวิธีวัดหรือประเมินผล การเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เคยใช้
กับเด็กชั้นประถมปีที่ ๑ ได้ผลดีมา ๒ วิธี ครูเขียนมาต่าง ๆ กัน ดังนี้

การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์	มีครูเขียนมา	๔๔ คน
การสอบข้อเขียน	มีครูเขียนมา	๔๓ คน
การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ	มีครูเขียนมา	๒๔ คน
การสังเกตการนำไปใช้ของเด็ก	มีครูเขียนมา	๒๓ คน

และจากการให้กรูบออกวิชาวัดหรือประเมินผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เห็น
ว่าใช้ยากขึ้น ชั้นประถมศึกษา ๑ ไม่ได้ผลดีมา ๒ วิธี กรูเขียนมาต่าง ๆ ดังนี้ ดังนี้

การสอบข้อเขียน	มีกรูเขียนมา	๘๐ คน
การสังเกตการนำไปใช้ของเด็ก	มีกรูเขียนมา	๑๘ คน
การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์	มีกรูเขียนมา	๑๒ คน
การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ	มีกรูเขียนมา	๑๑ คน

จะเห็นว่า การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ครูส่วนมากเห็นว่าใช้วัด
หรือประเมินผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ได้ดีที่สุด ครูที่เห็นว่า
การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ใช้วัดหรือประเมินผลได้ดี มีจำนวนสูงกว่า
ครูที่เห็นว่า เป็นวิธีที่ใช้วัดหรือประเมินผลไม่ได้ผลดีอย่างมาก ผู้เขียนคิดว่า โดย
ทั่วไป กรออาจไม่ได้ใช้วิธีสอบปากเปล่าในการวัดหรือประเมินผลการเรียน
จริง ๆ เป็นแต่เพียงเห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในเท่านั้น การสอบข้อเขียนก็เป็นวิธี
ที่ครูจำนวนมากเห็นว่าใช้วัดหรือประเมินผลได้ผลดี ผู้เขียนเห็นว่า เด็กชั้น
ประถมศึกษา ๑ ยังไม่มีความสามารถทั้งในการพูดและการเขียน การใช้ข้อสอบข้อ
เขียนหรือการสอบปากเปล่าอย่างเดียวยังไม่เพียงพอในการวัดหรือประเมินผลการเรียน อาจจะ
วัดหรือประเมินความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ถูกต้องแน่นอนไม่ได้

ตาราง ๑๓. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียน โดยทั่วไปของนักเรียน

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	ครูสังเกตเห็นว่าเด็กที่จบชั้นประถมศึกษา ๑ แล้วยังมีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาพอที่จะนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้	๕๕
	ครูสังเกตเห็นว่าเด็กที่จบชั้นประถมศึกษา ๑ แล้วยังมีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาพอที่จะนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้	๕๕
	ไม่มีคำตอบ	๒
๒	ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ครูสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ ได้ปฏิบัติตามหลักสูตรกำหนดใน	๕๐
	ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ครูสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ ได้ไม่ปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนดใน	๒๔
	ไม่มีคำตอบ	๒๖
๓	เด็กที่จบประถมศึกษา ๑ เมื่อปีที่ผ่านมา ส่วนมากได้เรียนวิชาสังคมศึกษามากกว่าหลักสูตร	๓๗
	เด็กที่จบประถมศึกษา ๑ เมื่อปีที่ผ่านมา ส่วนมากได้เรียนวิชาสังคมศึกษาไม่มากกว่าหลักสูตร	๓๔
	ไม่มีคำตอบ	๒๙

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ๕๕ ฉบับ

มีครูไม่ถึงครึ่งถึงเห็นว่าเป็นที่จำเป็นชั้นประถมปีที่ ๑ แล้วมีความรู้ใน
วิชาสังคมศึกษามองว่าจะเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ก็

ครูประมาณ ๓ ใน ๑ เห็นว่า ในปีการศึกษาที่แล้วมา สอนวิชาสังคม
ศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ ได้ครบตามหลักสูตรกำหนดใน คำตัญของครูในเรื่อง
นี้สอดคล้องกับคำตัญในตาราง ๘. ซึ่งครูส่วนมากเห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลัก
สูตรกำหนดไว้เหมาะสมแล้ว ในเรื่องนี้ มีครูบางคนที่เห็นเห็นว่า เหตุที่สอน
ไม่โคจรตามหลักสูตรกำหนดเพราะของหนึ่ง ๆ มีเด็กจำนวนมากเกินไป และ
ครูต้องเสียเวลากับเด็กที่เรียนช้า

จำนวนครูที่เห็นว่าเด็กที่จำเป็นชั้นประถมปีที่ ๑ เมื่อมีได้แล้ว ส่วนมากได้เรียน
วิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตร กับจำนวนครูที่เห็นว่าเด็กเหล่านั้นส่วนมากได้เรียน
วิชาสังคมศึกษาไม่ตามหลักสูตรแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ความคิดเห็น
อันนี้ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูที่แสดงไว้ในตาราง ๕., ๖. และ ๗. ที่
ครูส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เหมาะสมกับความสามารถของ
เด็ก ความยากง่ายของเนื้อเรื่องแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เหมาะสม
แล้วสำหรับเด็ก และอัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้ก็เหมาะสมแล้ว

ตาราง ๑๔. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ไปในปีการศึกษาที่เฝ้าตามความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในประมวลการสอน

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	<p>ครูคิดว่า เด็กที่เกิดความรักยานของคนและมีทัศนคติที่ดีต่อชาติและบุคคลในชนาน มีจำนวนมากกว่าครึ่ง</p> <p>ครูคิดว่า เด็กที่เกิดความรักยานของคนและมีทัศนคติที่ดีต่อชาติและบุคคลในชนาน มีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๖๕</p> <p>๑๐</p> <p>๒๐</p>
๒	<p>ครูคิดว่า เด็กที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการทำงานและการพักผ่อนหย่อนใจมีจำนวนมากกว่าครึ่ง</p> <p>ครูคิดว่า เด็กที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการทำงานและการพักผ่อนหย่อนใจมีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๕๕</p> <p>๒๓</p> <p>๑๕</p>
๓	<p>ครูคิดว่า เด็กที่มีทักษะในการทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชนาน มีจำนวนมากกว่าครึ่ง</p> <p>ครูคิดว่า เด็กที่มีทักษะในการทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชนาน มีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง</p> <p>ไม่มีคำตอบ</p>	<p>๖๕</p> <p>๑๕</p> <p>๑๕</p>

ตาราง ๑๘. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนรวม
๘	ครุฑึกว่า เกิดที่บริเวณทุ่งคนโท เขากันมุกกลในเขานโค มีจำนวนมากกว่าครึ่ง	๖๘
	ครุฑึกว่า เกิดที่บริเวณทุ่งคนโท เขากันมุกกลในเขานโค มีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง	๑๓
	ไม่มีค่าคง	๒๒
๘	ครุฑึกว่า เกิดที่รักความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยภายในเขานมีจำนวนมากกว่าครึ่ง	๖๐
	ครุฑึกว่า เกิดที่รักความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยภายในเขานมีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง	๒๑
	ไม่มีค่าคง	๑๘
๖	ครุฑึกว่า เกิดที่ตระหนักรู้และชื่นชมในประโยชน์ของ สิ่งที่ทำเป็นเกียรติซึ่งไถ่มาจากพิษและสัตว์ มีจำนวน มากกว่าครึ่ง	๖๑
	ครุฑึกว่า เกิดที่ตระหนักรู้และชื่นชมในประโยชน์ของ สิ่งที่ทำเป็นเกียรติซึ่งไถ่มาจากพิษและสัตว์ มีจำนวน น้อยกว่าครึ่ง	๒๐
	ไม่มีค่าคง	๑๘
๗	ครุฑึกว่า เกิดที่ เกิดความรักโรง เรียบมีมากกว่าครึ่ง	๗๕
	ครุฑึกว่า เกิดที่ เกิดความรักโรง เรียบมีน้อยกว่าครึ่ง	๗
	ไม่มีค่าคง	๑๘

เกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ไป
 ในปีการศึกษาที่แล้ว ความมุ่งหมายของการ สอนวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในประ
 มวการสอบ จะเห็นได้จากตาราง ๑๔. ว่า ครูส่วนมากเห็นว่า มากกว่าครึ่ง
 หนึ่งของนักเรียนที่สอบจบไป มีคุณลักษณะทุกอย่างตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ใน
 ประมวลการสอบเกิดขึ้น ยกเว้นคุณลักษณะที่กล่าวไว้ในเลขที่สุดท้ายที่ว่า รัก
 และมีอุดมคติที่จะไ้ส่งเสริมชุมชนของตนในเจริญ เท่านั้น ที่จำนวนครูที่เห็นว่า
 มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนที่สอบจบไปในปีการศึกษาที่แล้วมีคุณลักษณะ เช่นนี้เกิดขึ้น
 เท่ากับจำนวนครูที่เห็นว่า น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนที่สอบจบไป มีคุณลักษณะ เช่น
 นี้เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นที่ระแวงของครูเป็นโรงเรียนที่ครูทราบโดยมาก หรือ
 เด็กยังเด็กเกินไปที่จะมีอุดมคติ เช่นนี้เกิดขึ้นได้

ตาราง ๑๔. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนครูที่มีความเห็นเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผลทาง
 การเรียนของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปีการศึกษาที่แล้ว
 ต่อเนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษา

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อยละ
๑	ครูคิดว่าเด็กมีความรู้อย่างดีในเรื่องชีวิตในบ้าน เกือบทุกคน	๖๘
	ครูคิดว่าเด็กมีความรู้อย่างดีในเรื่องชีวิตในบ้าน มีจำนวนน้อย	๘
	ไม่มีคำตอบ	๒๔

ตาราง ๑๔. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๒	<p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่อง ชีวิตในโรง เรียนเกือบทุกคน</p> <p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่อง ชีวิตในโรง เรียนมีจำนวนน้อย</p> <p>ไม่มีค่าเฉลย</p>	๒๘ ๘๘ ๒๗
๓	<p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่องเอา ความ เป็น คนของคนในชุมชนของตนเกือบทุกคน</p> <p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่องเอาความ เป็น คนของคนในชุมชนของตนมีจำนวนน้อย</p> <p>ไม่มีค่าเฉลย</p>	๒๐ ๘๓ ๒๗
๔	<p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่องที่ เกือบทุกคน</p> <p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่องที่มีจำนวนน้อย</p> <p>ไม่มีค่าเฉลย</p>	๓๑ ๘๓ ๒๗
๕	<p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่องวันหยุดความ เทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ เกือบทุกคน</p> <p>ครุฑึกว่า เกิดมีความรู้อย่างดีในเรื่องวันหยุดความ เทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ มีจำนวนน้อย</p> <p>ไม่มีค่าเฉลย</p>	๒๘ ๘๘ ๒๗

ตาราง ๑๘. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	อัตราส่วนร้อย
๖	ครูศึกษา เด็กมีความรู้อย่างดีในเรื่องอ่านและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	๑๘
	ครูศึกษา เด็กมีความรู้อย่างดีในเรื่องอ่านและเหตุการณ์จำนวนมาก	๘๘
	ไม่มีค่าเฉลี่ย	๒๘

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ๘๘ แบบ

ตาราง ๑๘. แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนมากคิดว่าเด็กที่จบชั้นประถมปีที่ ๑ ในมีการศึกษาที่เล่าไว้เป็นจำนวนน้อยที่มีความรู้อย่างดี ในเรื่องต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดให้เรียน

จากการ เก็บข้อมูลสถิติในรูปแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการแก้ไขหลักสูตร โดยตามว่า ถ้าเราได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแก้ไขหลักสูตร วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ ท่านจะแก้ไขแบบฉบับอย่างไรบ้าง ปรากฏว่าครูในความคิดเห็นเป็น ๒๘ คน ในจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๘๘ คน ความคิดเห็นที่ได้มีดังต่อไปนี้

๑. ครู ๑ คน แสดงความคิดเห็นว่า ควรแก้ไขหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เน้นความสัมพันธ์ของเด็ก กับความต้องการชีวิตประจำวัน โดยให้หลักสูตรยืดหยุ่นได้

๒. ครู ๖ คน แสดงความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มเนื้อเรื่อง และเพิ่มความละเอียดของเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้รับความรู้มากกว่าเดิม

๓. ครู ๘ คน แสดงความคิดเห็นว่า ในครูมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตร โดยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นมากกว่าเดิม

๔. ครู ๕ คนแสดงความคิดเห็นว่า การคัดเนื้อเรื่องบางเรื่องและลดความละเอียดของเนื้อหาอีก เพราะเกิดขึ้นประณมปีที่ ๐ บังอ่านหนังสือไม่ได้ก็กล่าวโดยสรุป ครูที่แสดงความคิดเห็นนี้ ต้องการให้หลักสูตรยืดหยุ่น ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร และต้องการแก้ไขเนื้อเรื่องและความละเอียดของเนื้อเรื่องแต่ละเรื่องให้เหมาะสมกับระดับวัยหรืออายุของเด็ก

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูประเภทต่าง ๆ

ก. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูชายกับครูหญิง

จากการนับจำนวนค่าเฉลี่ยของแต่ละขั้วระหว่ง โดยแยกเป็นของครูชายกับครูหญิง แล้วนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างโดยวิธีการ โด - สเตอร์ ปรากฏว่า ความเห็นระหว่างครูชายกับครูหญิงส่วนมากไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยดูที่ระดับแห่งความเชื่อมั่น .๐๑ และ .๐๕ มีเพียง ๔ ข้อ กระทั่งเท่านั้น ที่ครูหญิงและครูชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังปรากฏในตาราง ๑๖. ต่อไปนี้

ตาราง ๑๖. ความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูชายกับครูหญิง

เลขที่	รายการ	ความถี่		ค่า โด-สเตอร์	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง		
๐	ครูเห็นว่า เรื่องวันหยุดตามเทศกาล และวันสำคัญต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็กรมาก	๒๐	๔๓	๕.๑๓๐*	ครูไม่ออกเพศ ๔ คน ครูหญิงไม่ตอบ
	ครูเห็นว่า เรื่องวันหยุดตามเทศกาล และวันสำคัญต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่มาก	๑๒	๔		๐ คน

ตาราง ๑๖. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	ความถี่		ค่า โกลดเกวรี	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง		
๒	ครูเห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลัก สูตรกำหนดไว้เหมาะสมแล้ว	๑๓	๕๘	๑๐.๑๑๓*	ครูไม่ออกเทศ ๔ คน
	ครูเห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลัก สูตรกำหนดไว้ไม่พอเหมาะ	๑๓	๗		ครูชายไม่ตอบ ๒ คน ครูหญิงไม่ตอบ ๒ คน
๓	ครูเห็นว่าภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมี ความยากง่ายเหมาะสมกับเด็กที่ วัยนี้จะเข้าใจได้	๒๓	๕๖	๕.๔๕๖*	ครูไม่ออกเทศ ๔ คน
	ครูเห็นว่าภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมี ความยากง่ายไม่เหมาะสมที่เด็กวัย นี้จะเข้าใจได้	๗	๒		ครูชายไม่ตอบ ๒ คน ครูหญิงไม่ตอบ ๔ คน
๔	ครูเห็นว่าเมื่อมีการศึกษาที่แล้ว สอบไล่วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๐ ออกกลุ่มเนื้อเรื่องทั้งหมดในหลัก สูตร	๕	๒๖	๕.๐๓๗*	ครูไม่ออกเทศ ๔ คน
	ครูเห็นว่าเมื่อมีการศึกษาที่แล้ว สอบไล่วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๐ ออกไม่กลุ่มเนื้อเรื่องทั้งหมดใน หลักสูตร	๒๐	๒๑		ครูชายไม่ตอบ ๗ คน ครูหญิงไม่ตอบ ๒๐ คน

ตาราง ๑๖. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	ความถี่		ค่า โกลเดวาร์	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง		
๕	ครูเห็นว่าเด็กที่จบประถมปีที่ ๑ เมื่อ ปีใดแล้ว ส่วนมากโคเรียนวิชา สังคมศึกษาเขมรจนึกสูตร	๕	๒๒	๕.๒๔๘*	ครูไม่บอกเลข ๕ คน ครูชายไม่ตอบ
	ครูเห็นว่าเด็กที่จบประถมปีที่ ๑ เมื่อ ปีใดแล้ว ส่วนมากโคเรียนวิชา สังคมศึกษาไทยจนึกสูตร	๑๓	๑๕		๖ คน ครูหญิงไม่ตอบ ๒๒ คน

* * ค่า โค - ๕๒๒ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๑

* ค่า โค - ๑๓๑ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕

ตาราง ๑๖. แสดงให้เห็นว่า

จากข้อ ๑ ครูส่วนมากเห็นว่า เรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็กมาก ในเวลาที่เห็นว่า มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันไม่มาก มีแนวโน้มให้เห็นว่าเป็นพวกครูชายมากกว่าครูหญิง คือ เป็นครูชาย $\frac{๒๒}{๕๕}$ หรือ ๔๔% แต่เป็นครูหญิงเพียง $\frac{๕}{๒๖}$ หรือ ๑๙% อาจเป็นเพราะครูหญิงเป็นเพศที่มีจิตใจระมัดระวัง และไขว่คว้ามากกว่า มองเห็นความสำคัญของวันสำคัญต่าง ๆ จึงส่วนมากเป็นวันสำคัญทางศาสนา มากกว่าครูชาย

จากข้อ ๒ ครูส่วนมากเห็นว่า อัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้เหมาะสมแล้ว แต่ในเวลาที่เห็นว่าอัตราเวลาเรียนไม่เหมาะสมนั้น เป็นครูชายมากกว่าครูหญิง คือ เป็นครูชาย $\frac{๑๓}{๒๖}$ หรือ ๕๐% แต่เป็นครูหญิงเพียง $\frac{๕}{๑๖}$ หรือ ๓๑% อาจจะเป็นเพราะครูหญิงส่วนมากมีลักษณะนิสัยเหมาะสมที่จะเป็นครูสอน

เด็กเล็ก ๆ ใดก็คิดว่าครูชาย สอนเด็กเล็ก ๆ เขาใจใ้กว่าครูชาย จึงมีความเห็นเชิงนิมิตต่ออัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไ้มากกว่าครูชายอย่างมาก และครูที่เห็นว่าอัตราเวลาเรียนไม่เหมาะสมนั้น ส่วนมากทงพบว่า ควรเพิ่มเวลาเรียนอีกบ้างเล็กน้อย

จากข้อ ๓ ครูส่วนมากเห็นว่า ภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมแล้วที่เด็กวัยนี้จะเข้าใจได้ แต่ครูชายมีแนวโน้มไม่เห็นว่า ภาษามีความยากง่ายไม่เหมาะสมมากกว่าครูหญิง ถึงมี $\frac{17}{100}$ หรือ ๒๓ % ส่วนครูหญิงที่เห็นว่าภาษาไม่เหมาะสมนั้น มีเพียง $\frac{2}{22}$ หรือ ๙ % เท่านั้น การที่ครูหญิงเห็นว่าภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมแล้วที่เด็กวัยนี้จะเข้าใจได้ก็มากกว่าครูชาย อาจเป็นเพราะครูหญิงเข้าใจและใช้ภาษาของเด็ก ๆ ใดก็คิดว่าครูชาย ครูที่เห็นว่าภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายไม่เหมาะสมที่เด็กวัยนี้จะเข้าใจได้ก็ส่วนมากเป็นครูชาย และเกือบทุกคนเห็นว่าภาษาที่ใช้ยากเกินไป

จากข้อ ๔ ครูส่วนมากเห็นว่าเมื่อมีการศึกษาได้แล้ว ขอสอยโล่ออกกลุ่มนือเรื่องศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ ออกไม่กลุ่มนือเรื่องทั้งเล่มในหลักสูตร ในพวกที่มีความคิดเห็นเช่นนี้เป็นครูชายเป็นส่วนมาก ก็ มีถึง $\frac{15}{22}$ หรือ ๘๐ % ส่วนครูหญิงนั้นมีพวกที่เห็นว่าขอสอยโล่ออกกลุ่มนือเรื่อง กับพวกที่เห็นว่าออกไม่กลุ่มนือเรื่องมีจำนวนพอ ๆ กัน

จากข้อ ๕ จะเห็นว่าครูชายมีความเห็นในเชิงนิมิตมากกว่าในเชิงนิมิต ส่วนครูหญิงมีความเห็นในเชิงนิมิตมากกว่าในเชิงนิมิตเสอ ต่อคำถามว่า เด็กนักเรียนที่จบประถมปีที่ ๑ เมื่อพิมพ์แล้ว ส่วนมากใ้โรงเรียนวิชาสังกมศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากน้อยเพียงใ้

๖. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูมีวุฒิครู กับครูไม่มีวุฒิครู

จากการนับจำนวนค่าคณของแต่ละข้อกระทง โดยแยกเป็นของครูมีวุฒิครู กับครูไม่มีวุฒิครู แล้วนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคณของทั้งสองพวก

นั้น โดยวิธีการ โด - สเตอร์ ปรากฏว่าความเห็นระหว่างครูที่มีวุฒิกับครูไม่มีวุฒิครูคอกทุกขกระทง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยถือระดับแห่งความเชื่อมั่น .๐๕ จึงอาจกล่าวได้ว่าครูที่มีวุฒิกับครูไม่มีวุฒิ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรศึกษาศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ คล้าย ๆ กัน อาจเป็นเพราะว่า ครูไม่มีวุฒิซึ่งมีเป็นส่วนน้อย อาจสนใจศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษามาก่อนเพื่อชดเชยก่อนวิद्यฐานะของตน ถึงแมครูเหล่านั้นจะยังไม่มีวุฒิ แต่ก็อาจมีความรู้ในด้านการศึกษามาก

ก. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่าง ๆ กัน

ผู้เขียนได้จัดแบ่งประสิทธิภาพในการสอนของครูออกเป็น ๓ พวก คือ

๑. พวกที่มีประสิทธิภาพน้อย ใ้แก่ครูที่สอนเป็นเวลาน้อยกว่า ๑ ปี

ถึง ๔ ปี

๒. พวกที่มีประสิทธิภาพปานกลาง ใ้แก่ครูที่สอนเป็นเวลา ๕ ปี ถึง ๑๕ ปี

๓. พวกที่มีประสิทธิภาพมาก ใ้แก่ครูที่สอนเป็นเวลา ๑๕ ปี ถึง ๓๕ ปี

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่าง ๆ กัน โดยวิธีการ โด - สเตอร์ ปรากฏว่า ความเห็นของครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่าง ๆ กันนั้น ส่วนมากไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยถือระดับแห่งความเชื่อมั่น .๐๕ มีเพียง ๓ ข้อกระทงเท่านั้นที่ครูมีประสทธิการต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังไว้ ดังปรากฏในตาราง ๑๗ ต่อไปนี้

ตาราง ๑๗. ความแตกต่างของความเป็นระหว่างครูที่มีประสบการณ์ต่าง ๆ กัน

เลขที่	รายการ	ความถี่ พวก ๑ สวท ๒ สวท ๓	ค่าเฉลี่ย	หมายเหตุ
๑	ในรณณปีที่ผ่านมา ครูเคยไปเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับครูสอนวิชาสังคมนาในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมนาในสถานศึกษาของตนเอง ประมาณการตอบ ในรณณปีที่ผ่านมา ครูเคยไปเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับครูสอนวิชาสังคมนาในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมนาในสถานศึกษาของตนเอง ประมาณการตอบ	๓ ๑๒ ๑๔	๑๔ ๑๒ ๑๓	ครูไม่รวมเวลาสอน ๒๐ คน พวก ๑ ไม่ตอบ ๒ คน พวก ๒ ไม่ตอบ ๓ คน พวก ๓ ไม่ตอบ ๒ คน
๒	ครูใช้กระบวนการเป็นศูนย์กลางในการสอนวิชาสังคมนา ชั้นประถมศึกษา ครูไม่ใช้กระบวนการเป็นศูนย์กลางในการสอนวิชาสังคมนา ชั้นประถมศึกษา	๔ ๑๒	๔ ๑๔	ครูไม่รวมเวลาสอน ๒๐ คน พวก ๑ ไม่ตอบ ๓ คน พวก ๒ ไม่ตอบ ๕ คน พวก ๓ ไม่ตอบ ๓ คน

ตาราง ๑๓. (ต่อ)

เลขที่	รายการ	ความถี่ พวก ๑/พวก ๒/พวก ๓	ค่าใดก็ตาม	หมายเหตุ
๓	<p>ดูเห็นว่าจำนวนปรากฏประกอบแบบเวียนเกิด เฉพาะที่ก็ขึ้นเนื่อง</p> <p>ดูเห็นว่าจำนวนปรากฏประกอบแบบเวียนเกิด ขอเฉพาะที่ขึ้นเนื่อง</p>	<p>๑๐ ๑๖ ๒๔</p> <p>๑๑ ๗ ๔</p>	<p>b.๑๓๗*</p>	<p>กฎไม่รวมเวลาสอน ๒๑ คน</p> <p>พวก ๑ ไม่คณ ๒ คน</p> <p>พวก ๒ ไม่คณ ๓ คน</p>

* ค่าใดค = สกปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕

พวก ๑ = กฎที่มีประสิทธิภาพน้อย

พวก ๒ = กฎที่มีประสิทธิภาพปานกลาง

พวก ๓ = กฎที่มีประสิทธิภาพมาก

ตาราง ๑๗. แสดงให้เห็นว่า

จากข้อ ๑ จะเห็นว่า ในรอบปีที่แล้ว หรือส่วนมากไม่เคยได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับครูสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมศึกษาในสถานศึกษาของตนเองกับประมาณการสอน ในพวกที่เคยเข้าร่วมประชุม นั้น ครูที่มีประมาณการปานกลางกับครูที่มีประมาณการมากมีจำนวนมากกว่าครึ่ง ส่วนครูที่มีประมาณการน้อยมีเพียง $\frac{1}{3}$ หรือ ๑๔% ที่เคยได้เข้าร่วมประชุมดังกล่าว การที่ครูที่มีประมาณการน้อยเคยได้เข้าร่วมประชุมจำนวนน้อยมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องการครูที่มีประมาณการปานกลางหรือครูที่มีประมาณการมากให้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อจะได้ใช้ประมาณการที่ได้รับมาเป็นประโยชน์ในการจัดความศึกษาเพิ่มเติม

จากข้อ ๒ ครูที่ใช้กระบอกหมายเป็นอุปกรณ์การสอนนั้นส่วนมากเป็นครูที่มีประมาณการปานกลาง มีแนวโน้มให้เห็นว่าครูที่มีประมาณการน้อยใช้กันน้อย และครูที่มีประมาณการมากใช้กันน้อยที่สุด ก็มีครูที่มีประมาณการปานกลางใช้ถึง $\frac{2}{3}$ หรือ ๖๘% แต่มีครูที่มีประมาณการน้อยใช้ $\frac{1}{3}$ หรือ ๓๓% และครูที่มีประมาณการมากใช้เพียง $\frac{1}{3}$ หรือ ๓๓%

จากข้อ ๓ ครูส่วนมากเห็นว่าจำนวนรูปภาคประกอบในแบบเรียนมีพอเหมาะก็ขึ้นชื่อเรื่อง ในพวกที่เห็นว่ารูปภาคมีไม่พอเหมาะนั้น มีแนวโน้มให้เห็นว่าเป็นครูที่มีประมาณการน้อยมากกว่าครูพวกอื่น ๆ ก็ถึง $\frac{2}{3}$ หรือ ๖๖% ส่วนครูที่มีประมาณการปานกลางมีเพียง $\frac{1}{3}$ หรือ ๓๓% และครูที่มีประมาณการมากมีเพียง $\frac{1}{3}$ หรือ ๓๓% เท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูยังมีประมาณการมากซึ่งเห็นว่ามีจำนวนรูปภาคประกอบในแบบเรียนมีพอเหมาะก็ขึ้นชื่อเรื่องมีจำนวนมากอื่น ครูที่เห็นว่าจำนวนรูปภาคประกอบในแบบเรียนมีไม่พอเหมาะนั้น ชื่อเรื่องพวกนี้เห็นว่ารูปภาคมีในพอเกินไป

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ มีความมุ่งหมายที่จะสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ในเรื่องความมุ่งหมายของการสอน เนื้อเรื่อง เวลาที่ใช้ในการสอน ประมวลการสอน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน การวัดผล ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน และสำรวจความคิดเห็นข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขหลักสูตรอย่างไร

ผู้เขียนใช้ครู ๔๔ คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครูเหล่านี้เป็นครูสอนชั้นประถมศึกษา ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๖ ในโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคการศึกษา ๑ จำนวน ๒๔ โรงเรียน ที่เลือกมาโดยใช้ตารางของพิชเชอร์กับเยตส์ จักกระทำโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครูซึ่งประกอบด้วย ข้อสอบถามรายละเอียดส่วนตัวครู ๑๔ ข้อ และข้อสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรในเรื่องต่าง ๆ ๔๕ ข้อ ผู้เขียนได้ตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยใช้รหัสเป็นตัวเลขและตัวอักษร แล้วเจาะบัตรแทนค่าคำตอบที่ตรวจ และนำไปนับจำนวนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อกระทงโดยแบ่งเป็นคำตอบเชิงนิมิต คำตอบเชิงนิเสธ และไม่มีคำตอบ กับแยกหมวดหมู่ตามเพศ วุฒิ และจำนวนปีที่สอน ด้วยเครื่องจักร โอ บี เอ็ม ผู้เขียนได้นำความถี่ที่นับได้มาคำนวณเป็นอัตราส่วนร้อย แล้วพิจารณาความคิดเห็นของครูส่วนรวมว่ามีความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในค่านต่าง ๆ อย่งไร นอกจากนี้ก็ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ตามเพศ วุฒิ และจำนวนปีที่ทำการสอน โดยวิธีการไคสแควร์ ทั้งได้นำผลเหล่านั้นมาแสดงในตารางให้เห็นชัดเจนและเข้าใจง่าย

คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่ามีความเชื่อถือได้ เพราะผู้เขียนเก็บแบบสอบถามได้คืนมาถึง ๑๐๕ ฉบับ ในจำนวนที่ส่งออกไปทั้งหมด ๑๐๖ ฉบับ แต่ใช้เป็นข้อมูลได้ ๔๔ ฉบับ หรือเท่ากับ ๔๓.๓๔ % ของ

จำนวนที่ส่งออกไป ซึ่งเป็นจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่เคยทำกันมาแล้ว เช่น การสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครู ของกองการวิจัย กรมวิชาการ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ๔๘.๕๔ % ของจำนวนที่ส่งออกไป การศึกษาของฟิงก์กับคณะ^๒ เกี่ยวกับสภาพการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมในฟิลิปปินส์ ได้รับแบบสอบถามคืนมาเพียง ๕๔.๑ % ของจำนวนที่ส่งออกไป และจากแบบสอบถามที่ผู้เขียนใช้เป็นข้อมูล ๕๔ ฉบับนั้น ปรากฏว่ามีครูที่อาจช่วยกันศึกษาคำตอบโดยมีค่าตอบแทนใหญ่เหมือนกัน มีเพียง ๓ ครูเท่านั้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้พยายามชี้แจงด้วยตนเองให้ครูมั่นใจว่า การตอบแบบสอบถามโดยไร้เหตุผลพิเรนธ์ของตนอย่างแท้จริง จะไม่กระทบกระเทือนสวัสดิภาพของครูแต่อย่างใด ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ได้รับคำตอบจากความคิดเห็นที่แท้จริงของครู

สรุปผลการค้นคว้า และการอภิปราย

จากการสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในด้านต่าง ๆ พบทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังต่อไปนี้

ก. ข้อดี

๑. เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องของวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ นั้น ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็กมาก มีความยาวเหมาะสมกับความสามารถของเด็ก และความมากมายของเนื้อเรื่องก็กำหนดไว้เหมาะสมสำหรับเด็กแล้ว

๒. ครูส่วนมากเห็นว่าหลักสูตรกำหนดอัตราเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษา

กองการวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ "ผลการสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูทั่วประเทศ" การวิจัยทางการศึกษา ๖:๓ สิงหาคม ๒๕๐๔

^๒ Pink, William B., et. al., "Social Studies in Luzon Public Schools," The Education Quarterly, 10:46, June, 1962.

ชั้นประถมศึกษาที่ ๑ ไว้เหมาะสมแล้ว

๓. เกี่ยวกับประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาที่ ๑ ครูส่วนมากมีความเห็นว่า ความมุ่งหมายและเนื้อเรื่องในประมวลการสอนสอดคล้องกับความมุ่งหมายและเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นส่วนมาก

ในการเตรียมการสอน ครูส่วนมากก็คักแปลงเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนเป็นส่วนน้อยเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กในชั้น

๔. ครูเกือบทั้งหมดตอบว่า หากอุปกรณ์การสอนมาประกอบการสอนได้ง่าย อุปกรณ์การสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้ ได้แก่ รูปภาพประกอบการสอน ซอริกส์ต่าง ๆ หนังสือประกอบการสอน บัตรคำ อุปกรณ์การเขียนภาพ เครื่องหมายจราจร แผนที่โรงเรียน กราฟ แผนภูมิ โปสเตอร์ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ และแผนที่ อุปกรณ์การสอนที่ครูใช้ด้วย ~~คือ สอริกส์ แผนที่ และภาพถ่ายที่เกี่ยวกับเครื่องฉาย~~ ของครูอาจกล่าวได้ว่า ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์การสอนที่มีราคาถูก สร้างขึ้นเองได้ง่าย หรืออุปกรณ์ที่อาจหามาได้โดยไม่ของลงทุนซื้อ ที่ล้มสกริปพร้อมด้วยเครื่องฉาย ไม่มีครูคนใดเคยใช้เลย และเครื่องฉายภาพหนึ่งกับแผนภาพหนึ่งมีครูจำนวนน้อยมากใช้ประกอบการสอน นอกจากจะมีราคาแพงยิ่งอาจไม่เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นของใช้ประกอบการสอนในชั้นนี้ด้วย

๕. ครูส่วนมากตอบว่าแบบเรียนเป็นประโยชน์ต่อการสอนและเห็นว่าแบบเรียนสังคมศึกษามีคุณภาพดี ในด้าน ความเหมาะสมของขนาดของตัวหนังสือ ภาษาที่ใช้ในแบบเรียน คำอธิบายในเรื่องหนึ่ง ๆ ในแบบเรียน จำนวนรูปภาพประกอบในแบบเรียน และการจัดระเบียบเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไรควรเรียนก่อนและอะไรควรเรียนทีหลัง ครูจำนวนมากกว่าครึ่งเห็นว่าตัวอย่างที่ใช้ประกอบในแบบเรียน และแบบฝึกหัดที่ใช้ในแบบเรียนช่วยให้เด็กเข้าใจวิชานี้ได้

๖. ครู ๒ ใน ๓ เห็นว่า ในมีการศึกษาที่แล้วได้สอนวิชาสังคมศึกษาได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดให้

ครูส่วนมากเห็นว่า นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาที่ ๑ จำนวนมากกว่าครึ่งของทั้ง

อยู่แล้ว

ครูเกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่าเนื้อเรื่องไม่เหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียน
ในชั้นประถมปีที่ ๒ ต่อไป ครูจำนวนน้อยเพียง ๓๗ % ที่เห็นว่าเนื้อเรื่องในหลักสูตร
ชัดเจนนั้น ส่วนมากเห็นว่าเนื้อเรื่องเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไปด้วย

๓. ครูส่วนมากเห็นว่าเนื้อเรื่องและความมุ่งหมายในการสอนที่ระบุไว้ใน
ประมวลการสอนไม่ดูจะชัดเจน อาจเป็นเพราะผู้เขียนประมวลการสอนระบุความมุง
หมายไว้สั้นเกินไป หรือเป็นเพราะภาษาที่ใช้เขียนความมุ่งหมายและเนื้อเรื่องคลุม
เครือ ทำให้ครูเข้าใจยากเช่นเดียวกับในเรื่องหลักสูตรก็ได้ ในการเตรียมการ
สอน ครูส่วนมากก็ค้แปลงเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนเป็นส่วนน้อย ครู
อาจถือว่าสิ่งใดที่ทางราชการกำหนดให้ใช้แล้ว ครูต้องปฏิบัติตาม แม้จะมีการอนุญาตให้
ค้แปลงโคครูก็ไม่ค่อยทำกัน ที่ไม่ทำนั้นนอกจากจะเป็นเพราะครูไม่กล้าค้แปลงแล้ว
ยังอาจเป็นเพราะครูไม่ทราบว่า จะค้แปลงอย่างไรก็เป็นได้

เกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมกับครูในโรงเรียนอื่น ในเรื่องการจัดสอนวิชา
สังคมศึกษาให้สอดคล้องกับประมวลการสอน มีครูไม่ถึงครึ่งของครูทั้งหมดเคยเข้าร่วม
ประชุมในเรื่องนี้ บางแห่งผู้บริหารอาจไม่จัดให้มีการประชุม หรือบางแห่งจัดให้มี
การประชุม แต่ครูมีโอกาสเข้าร่วมประชุมไม่ทุกคนก็ได้ ครูที่เคยเข้าร่วมประชุมนั้น
ส่วนมากเคยเข้าร่วมประชุมภาคเรียนละครั้งหรือบ่อยกว่านี้

๔. เกี่ยวกับแผนเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑ ครูส่วนมากตอบว่า
คนอื่นที่ไม่ใช่ครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือกแบบเรียน แบบเรียนขาดแคลนทั้งสำหรับครู
และสำหรับเด็ก ครูเพียง ๑ ใน ๔ ตอบว่านักเรียนมีแบบเรียนสังคมศึกษาครบทุกคน
บางคนบอกว่าเด็กยากจนไม่มีแบบ เรียนใช้เลย ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่เด็กไม่มีแบบ
เรียนวิชาสังคมศึกษา นอกจากจะกระทบกระเทือนการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยตรง
แล้ว ยังอาจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่กระทบกระเทือนถึงความสามารถในการอ่านหนังสือ
ของเด็กโดยทั่วไปด้วย ครูที่ตอบว่าโรงเรียนมีแบบเรียนสังคมศึกษาชั้นประถมปีที่
๑ เพียงพอที่จะให้ครูใช้เป็นคู่มือสอนเด็กมีเพียงร้อยละ ๕๐ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้
บริหารในโรงเรียนไม่สนใจที่จะจัดหาแบบเรียนหรือจัดงบประมาณเพื่อซื้อแบบเรียนให้

เพียงพอที่ครูจะใช้เป็นคู่มือสอนเด็ก

ครูส่วนมากตอบว่าแบบเรียนเป็นประโยชน์ต่อครูในการสอน เมื่อพิจารณาจากคำคอมของครูที่ว่า ความมุ่งหมายและเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนและในหลักสูตรไม่สู้ชัดเจนแล้ว ก็อาจจะเป็นไปได้ว่า 'ครูอาจไม่ได้ใช้หลักสูตรและประมวลการสอนในการเตรียมการสอน แต่อาจใช้แบบเรียนเป็นคู่มือในการเตรียมการสอนก็ได้' อย่างไรก็ตามก็มิควรจำนวนมากเห็นว่าเนื้อเรื่องในแบบเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาทุกประการ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ควรพิจารณาแก้ไขอย่างถึง มีครูประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่าแบบเรียนไม่สู้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในการเรียนสังคมศึกษา เนื่องจากครูตอบว่าแบบเรียนสังคมศึกษามีคุณภาพที่ทุก ๆ คำค้นไข่กล่าวมาแล้ว ในข้อ ๕ ของข้อกั ความไม่สอดคล้องของเนื้อเรื่องในแบบเรียนกับในหลักสูตรนี้ จึงน่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ครูเห็นว่าแบบเรียนไม่สู้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในการเรียนเท่าใดนัก

๕. เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ ในการเรียนวิชาสังคมศึกษานั้น มีครูไม่ถึงครึ่ง (๔๔ %) สังเกตเห็นว่าเด็กที่จบชั้นประถมศึกษา ๑ แล้ว มีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ก็อาจเป็นเพราะในการสอนของครูส่วนมากมุ่งหมายที่จะให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อยเกินไปก็ได้ ครู ๒ ใน ๓ เห็นว่าในปีการศึกษาที่แล้วสอนวิชาสังคมศึกษาได้ครบตามหลักสูตรที่กำหนดให้ แต่มีครูประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่าเด็กที่จบชั้นประถมศึกษา ๑ เมื่อปีการศึกษาที่แล้วส่วนมากได้เรียนวิชาสังคมศึกษาหมดหลักสูตร ครูส่วนมากอาจจะเร่งสอนเพื่อให้ครบตามหลักสูตร แต่เด็กส่วนมากตามครูไม่ทัน ซึ่งเรื่องนี้เป็นปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นแม้แต่ในการเรียนการสอนระดับชั้นสูง ๆ

ครูส่วนมากเห็นว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา ๑ ไปในปีการศึกษาที่แล้ว มีเพียงจำนวนน้อยที่มีความรู้บางอย่างก็ในเรื่องต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดให้เรียน การที่ครูเร่งสอนเด็กให้จบทันหลักสูตรอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กจำนวนน้อยมีความรู้ที่ก็ได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่าครูส่วนมากเห็นว่า ความยากง่าย และความมากมายของเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นเหมาะสมแล้ว อุปรณ์การสอนก็ทำไ้ง่าย และครู

ส่วนมากก็รู้จักวิธีสอนหลายวิธี แต่มีเด็กเพียงจำนวนน้อยที่มีความรู้อย่างดีในเรื่อง
 ทาง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดให้เรียน ผู้เขียนคิดว่า จึงสมควรทราบว่า มีวิธีสอนวิธี
 ทาง ๆ ที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี แต่ในการสอนจริง ๆ ครูอาจไม่ได้ใช้
 วิธีสอนทาง ๆ เหล่านั้น นอกจากวิธีถาม - ตอบ และเขียนบนกระดานดำให้นักเรียน
 จดตาม ซึ่งดูเหมือนจะเป็นวิธีสอนที่ใช้กันอยู่ทั่วไป คือขานิเทศก็ควรตรวจสอบแนะนำ
 ให้ทั่วถึง

นอกจากได้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียของหลักสูตรดังกล่าวนั้นแล้ว ในการ
 ศึกษาครั้งนี้ยังได้ทราบความคิดเห็นของครูในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ในเรื่อง ควรให้เด็กเรียนเรื่องอื่นใดอีกบ้างนอกจากที่หลักสูตรได้
 กำหนดไว้แล้ว มีครูเพียง ๒ คนแสดงความคิดเห็น การที่มีครูแสดงความคิดเห็น
 ในเรื่องนี้น้อย คงเป็นเพราะครูส่วนใหญ่เห็นว่า เรื่องต่าง ๆ เท่าที่หลักสูตรกำหนด
 ไว้เหมาะสมควรสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษา ๑ อยู่แล้ว ทั้งในด้านความมากมาย ความ
 มากน้อย และความเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็ก

อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของครูส่วนน้อยเหล่านั้นก็เป็นความคิดเห็นที่น่า
 รับฟัง ผู้เขียนเห็นด้วยกับความคิดเห็นของครูเหล่านั้นเป็นบางข้อ เกี่ยวกับความ
 คิดเห็นที่ให้เด็กเรียนวิชาศีลธรรมหรือเรื่องมารยาทและการทำความเคารพนั้น ผู้เขียน
 เห็นว่าควรจะให้เน้นหนักไปในทางปฏิบัติ ส่วนเรื่องการให้เรียนเรื่องวันสำคัญใหม่มาก
 ขึ้นนั้นผู้เขียนไม่เห็นด้วยเพราะ เด็กชั้นประถมศึกษา ๑ อาจจะยังไม่เห็นความสำคัญของ
 วันสำคัญต่าง ๆ ผู้เขียนเห็นด้วยกับการให้เด็กเรียนเรื่อง วัน เดือน ก่อนที่จะเรียน
 เรื่องวันหยุดและวันสำคัญต่าง ๆ เพราะจะได้ช่วยให้เด็กเข้าใจวันสำคัญต่าง ๆ ได้ดี
 ขึ้น สำหรับความเห็นที่ว่าให้เด็กอ่านหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้นนั้น
 ก็ควรจะเลือกหนังสือที่มีคุณภาพดี เหมาะสมกับวัยของเด็กด้วย

๒. ในเรื่องวิธีสอนสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ครูส่วนมากเห็นว่า
 วิธีปฏิบัติจริง และวิธีสอนด้วยการใช้อุปกรณการสอนประกอบเป็นวิธีที่ช่วยให้เด็กเกิด
 การเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูส่วนมากบอกว่า ทั้งสองวิธีนี้เป็นวิธีที่แนะไว้ในประมวลการ
 สอน มีครู ๕๓ คน ในความเห็นเกี่ยวกับวิธีการที่จะช่วยให้เด็กทุกคนได้เรียนตาม

ความสามารถของตน ในจำนวนนี้ส่วนมากเห็นว่า ใ่วิธีสอนเด็กเป็นกลุ่มโดยแบ่ง
 เด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสามารถของเด็ก เด็กชั้นประถมปีที่ ๑ ถูกเกณฑ์เข้า
 เรียนเมื่ออายุย่างเข้าปีที่ ๔ แต่หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
 ๒๕๐๓ อนุมัติให้รับเด็กที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๖ ปี บริบูรณ์เข้าเรียนได้ เด็กเหล่านี้
 อาจจะมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน การเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคล
 ครูอาจปฏิบัติโดยยาก การสอนเป็นกลุ่มตามความสามารถของเด็กจึงน่าจะเป็นวิธีที่ดี
 ที่สุดที่ครูจะปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะช่วยให้เด็กแต่ละคนเรียนได้ตาม
 ความสามารถของตน ผู้เขียนเห็นว่าครูก็ควรที่จะเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลด้วยเท่า
 ที่จะทำให้

๓. ในเรื่องการวัดผลการศึกษานักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ ในวิชา
 สังคมศึกษา ครูส่วนมากไม่ได้ใ่วิธีสอบข้อเขียนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ใ่วิธีอื่น ๆ
 ด้วย เช่น การสอบปากเปล่า การสังเกตการนำไปใช้ของเด็ก การตรวจผลงาน
 ภาคปฏิบัติ ครูส่วนมากวัดหรือประเมินผลการศึกษาระหว่างปี เดือนละครั้งหรือบ่อย
 กว่านี้

การออกข้อสอบในการสอบประจำภาคและการสอบปลายปี ส่วนมากครู
 ในโรงเรียนเป็นผู้ออก ครูส่วนมากเห็นว่า ครูผู้สอนกับคณะครูที่สอนเป็นผู้เหมาะสมที่
 สุดทั้งในการออกข้อสอบปลายปีและประจำภาค ผู้เขียนเห็นพ้องด้วยในเรื่องนี้ ครู
 ผู้สอนควรจะได้มีส่วนร่วมและรู้เห็นในการออกข้อสอบด้วยทุกครั้ง เพราะเป็นผู้มี
 ประสบการณ์ในการสอนเด็กโดยตรง ย่อมจะออกข้อสอบให้กลุ่มเนื้อหาในหลักสูตร และ
 ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนและในหลักสูตร ได้ดีกว่าบุคคลอื่น
 ครูส่วนมากเห็นว่า ข้อสอบใ่วิชาสังคมศึกษาชั้นประถมปีที่ ๑ เมื่อปีการศึกษาที่แล้วออก
 ไม่คลุมเนื้อเรื่องทั้งหมดในหลักสูตร การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูเป็นจำนวน
 มากออกข้อสอบโดยไม่คำนึงถึงหลักการวัดผลหรืออาจไม่ทราบถึงหลักการวัดผลที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับวิธีวัดหรือประเมินผลที่ครูใช้ พบว่า

การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ครูส่วนมากเห็นว่าเคยใช้กับเด็กได้

การ สวมช้อเขียน เป็นวิธีที่ครูประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งหมดเห็นว่าเคยใช้กับ
เด็กไคยลคิ

การกรวจผลงานภาคปฏิบัติและการสังเกตกวมนำไปใช้ของเด็กเป็นวิธีที่ครู
จำนวนน้อยเห็นว่าเคยใช้ไคยลคิ

๔. มีครูเพียง ๒๗ คนให้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขหลักสูตรวิชา
สังคมศึกษาชั้นประถมปีที่ ๑ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ครูส่วนมากในจำนวนนี้ต้องการ
ให้หลักสูตรยึดหยุ่นได้ และต้องการมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรด้วย

ผู้เขียนได้พิจารณาความเห็นของครูตามเทศ วุฒิ และประสบการณ์ในการสอน
ปรากฏผลดังนี้

๑. ครูหญิงและครูชายมีความเห็นคล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก ความเห็น
ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ มีในเรื่องต่อไปนี้

ก. ครูส่วนมากเห็นว่า เรื่องวันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ เป็น
ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็กมาก พวกที่เห็นว่าเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อชีวิต
ประจำวันของเด็กน้อยมีแนวโน้มว่า เป็นครูชายมากกว่าครูหญิง

ข. ครูส่วนมากมีความเห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้เหมาะสมแล้ว
มีแนวโน้มให้เห็นว่า ครูหญิงเห็นว่าอัตราเวลาเรียนเหมาะสมแล้วมากกว่าครูชาย

ค. แม่ครูส่วนมากเห็นว่า ภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมดี
แล้วที่เด็กวัยนี้ จะเข้าใจได้ก็ แต่ในพวกที่เห็นว่าความยากง่ายของภาษาในแบบเรียน
ไม่เหมาะสมนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นครูชายมากกว่าครูหญิง

ง. ครูส่วนมากเห็นว่า เมื่อมีที่แล้วขอสอบไล่วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๑
ออกไม่คลุมเนื้อเรื่องทั้งหมดในหลักสูตร ครูชายมีแนวโน้มที่ความเห็นเช่นนี้มากกว่า
ครูหญิง

จ. ครูชายส่วนน้อยแต่ครูหญิงส่วนมากมีความเห็นว่า เด็กที่จบชั้นประถมปีที่ ๑
เมื่อมีที่แล้วส่วนมากได้เรียนวิชาสังคมศึกษาครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

๒. ครูมีวุฒิครู กับครูไม่มีวุฒิครูมีความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ
คล้ายคลึงกันทั้งหมด

๓. ครูที่มีประสบการณ์มาก (๑๕ ปีขึ้นไป) ครูมีประสบการณ์ปานกลาง (๕ - ๑๕ ปี) และครูมีประสบการณ์น้อย (๐ - ๕ ปี) มีความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานต่าง ๆ คล้ายคลึงกันเกือบทุกเรื่อง ความเห็นที่แตกก้างกันอย่างมีนัยสำคัญ มีในเรื่องต่อไปนี้

ก. ครูมีประสบการณ์น้อยเพียงส่วนน้อย ครูมีประสบการณ์ปานกลางกับครูมีประสบการณ์มาก จำนวนกว่าครึ่ง เคยได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับประมวลการสอน

ข. ครูส่วนมากใช้กระบวนวิธีเป็นอุปกรณการสอนในการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ มีแนวโน้มให้เห็นว่า ครูมีประสบการณ์ปานกลางใช้กระบวนวิธีมากที่สุด และครูมีประสบการณ์มากใช้กระบวนวิธีน้อยที่สุด

ค. ครูส่วนมากเห็นว่าจำนวนรูปภาพประกอบในแบบเรียนมีพอเหมาะที่กัยเนื้อเรื่อง ในพวกที่เห็นว่าจำนวนรูปภาพประกอบมีไม่พอเหมาะนั้นเป็นครูมีประสบการณ์น้อยมากที่สุด และเป็นครูมีประสบการณ์ปานกลางกับครูมีประสบการณ์มาก รองลงมาตามลำดับ การที่ครูมีประสบการณ์น้อยกว่าเห็นว่าจำนวนรูปภาพในแบบเรียนมีไม่พอเหมาะที่กัยเนื้อเรื่องมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า อาจเป็นเพราะครูมีประสบการณ์น้อยกว่าต้องการรูปภาพในหนังสือเพื่อช่วยในการประกอบการสอนมาก ส่วนครูที่มีประสบการณ์มากกว่า มีทักษะในการสอนมาก อาจต้องการรูปภาพในหนังสือเป็นอุปกรณ์ช่วยในการสอนน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

โดยการพิจารณาจากผลการค้นคว้า ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรในสถานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. เนื่องจากครูส่วนใหญ่เห็นว่าความมุ่งหมายและเนื้อเรื่องของวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น ไม่สู้ชัดเจน และเนื้อเรื่องในหลักสูตรไม่ค่อยเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการควรได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขความมุ่งหมายของการสอน ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นโดย พิจารณาว่าถึงความมุ่งหมายไว้สูงเกินไปหรือไม่ โดย คำนึงถึงความเป็นจริงที่เด็กจะสามารถบรรลุถึงได้ ใ้ภาษาอ่านเข้าใจง่ายหรือไม่ ภาษาต้องไม่คลุมเครือหรือตีความหมายไปไ้หลายทาง ส่วนเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรก็ควรปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาว่าเขียนไว้สั้นเกินไป หรือใ้ภาษายาก เกินไปหรือไม่ และควรใ้เนื้อหาบทหมุนไ้ เพื่อใ้เหมาะสมกับความทองการ สภาพ และเหตุการณ์ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ควร เปิดโอกาสใ้ครูมีส่วนร่วมในการ คึง ความมุ่งหมายและกำหนดเนื้อ เรื่องในหลักสูตรด้วย

๒. ครูส่วนมากเห็นว่าเนื้อ เรื่องและความมุ่งหมายของการ สอนที่ระบุไว้ ในประมวลการ สอนไม่สู้จะชัดเจน ในการสร้างประมวลการ สอนวิชาสังคมศึกษา ควร ใ้โอกาสครูที่สอนสังคมศึกษาใ้มีส่วนร่วมด้วย เพราะ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการ เรียน การสอนโดยตรง ครูเหล่านั้นจะใ้มีความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันออกความคิด เห็น และใ้ภาษาของตนเองในการ เขียนประมวลการ สอน ซึ่งจะสามารถขจัดปัญหา ความไม่ชัดเจนของประมวลการ สอนได้ นอกจากนี้ควรจกใ้มีการประชุมปรึกษาหารือ กันในระหว่างครูผู้สอนสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษา ๑ เป็นบางครั้งบางคราว เพื่อแก้ไข ประมวลการ สอนใ้ดีขึ้น และปรับปรุงใ้ทันสมัยอยู่เสมอ

๓. ผู้เขียนเห็นว่าครูไม่คอยใ้ใช้หลักสูตรและประมวลการ สอนในการ เตรียมการ สอน แต่ครูฝึกแบบเรียนเป็นคู่มือ ผู้เขียนคิดว่า เพื่อใ้การ สอนของครูมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการควรหาวิธีใ้ครูใช้หลักสูตรและประมวล การ สอนควบคู่ไปควบ โดยจัดหาหลักสูตรและประมวลการ สอนใ้ครูอย่างพอเพียง อีกประการหนึ่ง ฝ่ายบริหารควรจะได้จัดการประชุมปรึกษาหารือ ในเรื่องการจัดสอน วิชาสังคมศึกษาใ้สอดคล้องกับประมวลการ สอนชั้น และใ้ใ้โอกาสครูที่สอนสังคมศึกษา ทุกคนใ้เข้าร่วมประชุม ควรจะได้มีการอภิปรายถึงเรื่อง วิธีสอน และการช่วย เหลือเด็กแต่ละคนใ้เรียนตามความสามารถของตน โดยมีวิทยากรช่วยแนะนำอย่าง ใ้ใกล้ชิดด้วย

นอกจากนี้ควร จกทำคู่มือครู ใ้มีรายละเอียดของเนื้อ เรื่องที่จะสอน

กิจกรรม การใช้อุปกรณ์การสอน วิชวิทย์ผลการศึกษา สำหรับให้ครูใช้เป็นคู่มือในการ
เตรียมการสอน

๔. ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์การสอนที่มีราคาถูกและทำขึ้นเองได้ง่าย แขน
ป้ายไฟฟ้าซึ่งมีครูส่วนน้อยใช้ประกอบการสอนนั้น เป็นสิ่งที่ทำขึ้นได้ไม่ยากนัก และ
ราคาก็ไม่สูงจนเกินไป ทั้งเป็นสิ่งที่เรียกร้องความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี น่า
จะนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย อาจใช้กระแฉีกจากถาดไฟหลายในท้องถิ่นที่ไม่มีไฟฟ้า
ครูอาจไม่รู้จักสร้าง ศึกษาในเทศกัควรรณะให้ครูรู้จักวิธีสร้างและวิธีใช้ด้วย

๕. ครูส่วนมากทอบว่า คนอื่นที่ไม่ใช่ครูในโรงเรียนเป็นผู้เลือกแบบเรียน
ผู้เขียนเห็นว่า ควรจะให้ครูผู้สอนวิชานั้นมีส่วนร่วมในการเลือกด้วย เพราะเป็นผู้มี
ประสิทธิภาพโดยตรงในการใช้แบบเรียน ขอมจะทราบข้อบกพร่องเสียของแบบเรียนดีกว่า
คนอื่น ๆ

๖. จากคำตอบของครูแสดงว่าทั้งเด็กและครูจากแบบเรียน ผู้บริหาร
ควรสนใจจัดงบประมาณในการซื้อหนังสือแบบเรียนให้เพียงพอที่ครูจะใช้เป็นคู่มือสอน
เด็กได้ และเพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กที่ขัดสนเงินซื้อแบบเรียน ก็ควรแนะให้
โรงเรียนจัดมุมหนังสือขึ้นในห้องเรียน โดยมีหนังสือต่าง ๆ และแบบเรียนสังคมศึกษา
วางไว้พอควร ให้เด็กได้ใช้อ่านในเวลาเรียนหรือในเวลาว่าง และอาจให้เด็กขอยืม
ไปอ่านที่บ้านได้ด้วย

๗. กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาเนื้อเรื่องในแบบเรียนสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษา ๑ ว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องในหลักสูตรทุกประการหรือไม่ นอก
จากนี้ควรพิจารณาปรับปรุงรูปภาพประกอบในแบบเรียนสังคมศึกษา ให้เป็นภาพสีที่ชัด
เจน และมีจำนวนมาก ๆ เพราะเด็กในวัยนี้ ชอบรูปภาพสีต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยกระตุ้น
ให้เด็กอยากอ่านด้วย

๘. ในเรื่องวิธีการวัดผล ผู้บริหารควรจัดการอบรมครูให้รู้ถึงวิธีการ
วัดผลที่ถูกต้องให้ทั่วถึง การวัดผลผิด ๆ พลาก ๆ ไม่ถูกต้องตามวิธีการ อาจเป็น
ผลเสียหายแก่เด็กได้ ผู้เขียนคิดว่า เด็กชั้นประถมศึกษา ๑ ยังอ่านและเขียนไม่ได้ก็
การใช้วิธีการอื่น ๆ นอกจากการสอบข้อเขียนเป็นเครื่องวัดผลการเรียนของเด็กใน

ชั้นนี้ด้วย โดยวัดผลหลาย ๆ ครั้ง ด้วยหลาย ๆ วิธีการ จะช่วยให้การประเมินผล การเรียนของเด็กถูกต้องยิ่งขึ้น

เพื่อให้การศึกษาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ ในคราวต่อไปได้ ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนใคร่เสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ในการ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ครูจำนวนมาก ไม่แสดงความคิดเห็น และผู้ที่แสดงความคิดเห็นมา ก็แสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับ ความมุ่งหมายที่สอบถามไป ถ้าใช้วิธีสัมภาษณ์ประกอบด้วย อาจจะช่วยให้รวบรวม ความคิดเห็นของครูได้มากและได้ตรงตามความต้องการ

๒. ถ้าได้นำเอาผลการทดสอบความสัมพันธ์ผลทางการเรียนของเด็ก ชั้นประถมศึกษา ๑ ในวิชาสังคมศึกษา ในปลายภาคเรียนที่ ๑ หรือเด็กชั้นประถมศึกษา ๒ ในต้นภาคเรียนที่ ๑ มาพิจารณาประกอบกับความคิดเห็นของครูก็อาจจะช่วยให้เห็นข้อ ที่ ขาดเสีย ของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ๑ แจ่มชัดขึ้นอีก

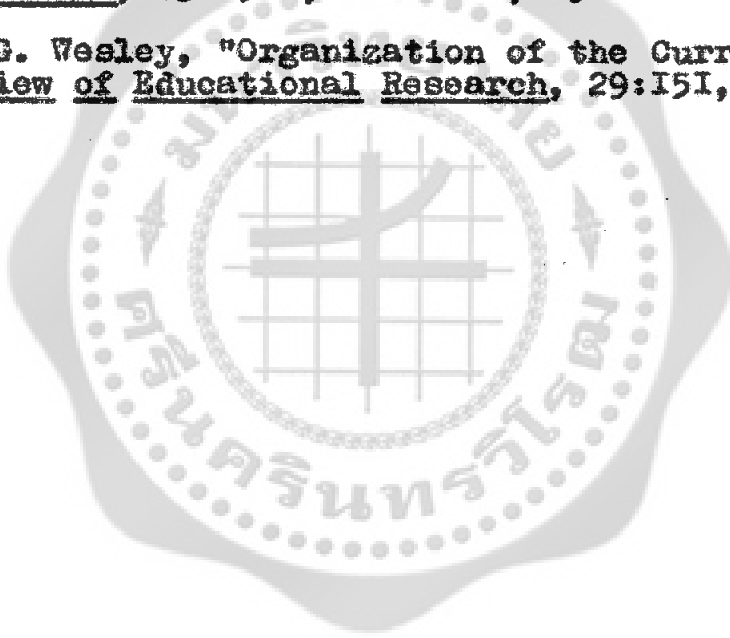

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓
โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา(แผนกการพิมพ์) ๒๕๐๓, ๕๕ หน้า.
- กรมวิชาการ แบบสอนอ่านสังคมศึกษาชุดเสริมประสบการณ์สังคมศึกษา เล่ม ๑
โรงพิมพ์คุรุสภา ทรชนคร ๒๕๐๔, ๗๕ หน้า.
- กรมวิชาการ "ความเป็นมาของหลักสูตรสามัญศึกษา" เอกสารชุดพัฒนาการทางการศึกษา ๒ : ๑๔๑ - ๑๖๔, ๒๕๐๕.
- กรมวิชาการ "ความมุ่งหมายในการสอนสังคมศึกษา" อนุสารประกอบหลักสูตรสังคมศึกษา ชุดที่ ๑ ๓ : ๒, ๒๕๐๓.
- กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผลการสอบชั้นประถมปีที่ ๑ - ๗ ของโรงเรียนทุกประเภท สังกัดกรมสามัญศึกษา
- เชือก กุสุมา ณ อรุณา หัวข้อสำคัญในการศึกษาแผนใหม่ สำนักงานสภาพ
ทรชนคร ๒๕๐๐, ๕๓ หน้า.
- "นักเรียนไทยพบปัญหาชาดค้ำรา" ไทยรัฐ ๒๑ มกราคม ๒๕๐๗ หน้า ๖.
- / Croder, William Waldrop, "A Study of the out-of-School Experiences of the Selected Second Grade Children with Implication for Revision of the Social Studies Course of Study," Dissertation Abstracts, 19:2265-2266, March, 1959.
- Dewitt, Charles Maurice, "The Extent of the Relationship between Theory and Practice in the Teaching of Social Studies in the Elementary School," Dissertation Abstracts, 18:522, February, 1958.
- / Fink, William B., et. al., "Social Studies in Luzon Public Schools," The Education Quarterly, 10:46-55, June, 1962.
- Fisher, Sin Ronald A., and Yates Frank, Statistical Tables for Biological, Agricultural and Medical Research, Oliver and Boyd Ltd., 1953, 126 pp.

- Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Longmans, Green and Co., New York, 1961, 478 pp.
- Good, Carter V., Dictionary of Education, McGraw-Hill Book Company, Inc., New York, 1959, 676 pp.
- ✓ Jarolimek, J., Social Studies in Elementary Education, The Mcmillan Company, New York, 1959, 400 pp.
- Sand, Ole., et. al., "Components of the Curriculum," Review of Educational Research, 30:232, June, 1960.
- ✓ Schilson, Donald Lee, "Problems of Beginning Teachers in Teaching Elementary Social Studies," Dissertation Abstracts, 23:2561, November, 1962.
- ✓ Sowards, G. Wesley, "Organization of the Curriculum," Review of Educational Research, 29:151, April, 1959.

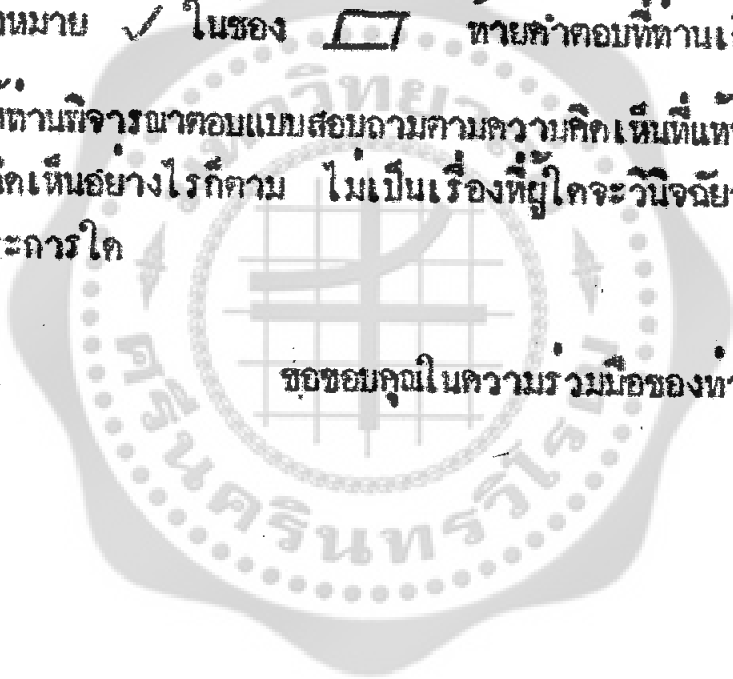
ภาคผนวก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

สำหรับข้อสอบถามบางข้อที่มีเส้นประ.....ไปรษณีย์เขียนคำตอบบนเส้นประนั้น ส่วนข้อที่มีคำตอบไว้ให้เลือกนั้น มีช่อง อยู่ท้ายคำตอบไปรษณีย์เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ท้ายคำตอบที่ท่านเลือก

ขอให้ท่านพิจารณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน ท่านจะมีความคิดเห็นอย่างไรก็ตาม ไม่เป็นเรื่องที่ยุติจะวินิจฉัยว่าถูกหรือผิด ก็หรือไม่ก็ แต่ประการใด

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

11.

วุฒิปัจจุบัน

ก. วุฒิสามัญ.....ได้มาโดยวิธีใด ?

เรียนจากโรงเรียนตามเวลาปกติ เรียนจากโรงเรียนกวดวิชา เรียนด้วยตนเองแล้วสมัครสอบ

ข. วุฒิทางครู.....ได้มาโดยวิธีใด ?

เรียนในสถานศึกษาตามเวลาปกติ เรียนในสถานศึกษาเฉพาะเวลาค่ำ เรียนในสถานศึกษาภาคฤดูร้อน จากการอบรม เรียนด้วยตนเองแล้วสมัครสอบ

ค. วุฒิอื่น ๆได้มาโดยวิธีใด.....

12.

ไปตระเวนวิชาเอกที่ท่านเคยเรียน (ถ้ามี).....

13.

ในระหว่างที่ท่านเป็นครูประจำการ ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรบ้างหรือไม่

เคย ไม่เคย

14.

ถ้าท่านเคยรับการอบรมดังกล่าว โปรดระบุว่า ได้รับการอบรมโดยวิธีใด

การเรียนที่วิทยาลัยครูจัดขึ้น การอบรมที่คุรุสภาจัดขึ้น การอบรมที่ภาคหรือจังหวัดจัดขึ้น

โปรดตอบแบบสอบถามตามความเห็นส่วนตัวของท่าน

1.

ความมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2503 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ นั้น ท่านคิดว่ามีความชัดเจนเพียงใด

- ชัดเจนดีมาก 1.1
- ชัดเจนพอสมควร 2
- ไม่สู้จะชัดเจนนัก 3
- ไม่ทราบว่าจะชัดเจนเพียงใด 4

ถ้าท่านเห็นว่าไม่ชัดเจน หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ

2.

ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษา ที่หลักสูตรกำหนดให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรียน มีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของเด็ก บรรลุผลตามความมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาที่ตั้งไว้ในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้นเพียงใด

- มีส่วนช่วยมากที่สุด 1.2
- มีส่วนช่วยพอสมควร 2
- มีส่วนช่วยน้อยที่สุด 3
- ไม่ทราบว่ามีส่วนช่วยเพียงใด 4

ถ้าท่านเห็นว่าช่วยได้น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ

3.

หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้นได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาในชั้นนี้ พร้อมกับระบุเนื้อเรื่องของวิชาต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ นั้น

ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษาที่หลักสูตรกำหนดให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรียน มีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กบรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษาทั่วไปในชั้นประถมศึกษาเพียงใด

- มีส่วนช่วยมากที่สุด 1.3
- มีส่วนช่วยพอสมควร 2
- มีส่วนช่วยน้อยที่สุด 3
- ไม่ทราบว่ามีส่วนช่วยเพียงใด 4

ถ้าท่านเห็นว่าช่วยได้น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ

4.

ท่านคิดว่าความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามที่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรนั้น มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กเพียงใด

- เหมาะสมอย่างยิ่ง 1.4
- เหมาะสมพอสมควร 2
- ไม่เหมาะสม 3

ความคิดเห็นอื่น ๆ

5. เมื่อท่านอ่านหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว ท่านมีความเข้าใจเนื้อเรื่องในหลักสูตรแจ่มแจ้งชัดเจนเพียงใด

เข้าใจแจ่มแจ้งดีมาก 1.5

เข้าใจแจ่มแจ้งดีพอสมควร 2

ไม่แน่ใจว่าเข้าใจแจ่มแจ้งดีเพียงใด 3

ไม่ค่อยเข้าใจ 4

ไม่เข้าใจเลย 5

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

6. ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในหลักสูตรของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เพียงใด

เหมาะสมอย่างยิ่ง 1.6

เหมาะสมมาก 2

เหมาะสมพอควร 3

ไม่เหมาะสม 4

ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 5

ไม่ทราบว่าจะเหมาะสมเพียงใด 6

ถ้าท่านคิดว่าไม่เหมาะสม หรือไม่ทราบโปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

.....

7. เนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ท่านคิดว่า เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเด็กมากน้อยเพียงใด

ค. ชีวิตในบ้าน

เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 1.7

เป็นประโยชน์มาก 2

เป็นประโยชน์พอควร 3

เป็นประโยชน์น้อย 4

เป็นประโยชน์น้อยที่สุด 5

ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

.....

ข. ชีวิตในโรงเรียน

เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 1.8

เป็นประโยชน์มาก 2

เป็นประโยชน์พอควร 3

เป็นประโยชน์น้อย 4

เป็นประโยชน์น้อยที่สุด 5

ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

.....

ก. สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของตน

- เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 1.9
- เป็นประโยชน์มาก 2
- เป็นประโยชน์พอควร 3
- เป็นประโยชน์น้อย 4
- เป็นประโยชน์น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

ง. ทิศ

- เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 1.10
- เป็นประโยชน์มาก 2
- เป็นประโยชน์พอควร 3
- เป็นประโยชน์น้อย 4
- เป็นประโยชน์น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

จ. วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ

- เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 1.11
- เป็นประโยชน์มาก 2
- เป็นประโยชน์พอควร 3
- เป็นประโยชน์น้อย 4
- เป็นประโยชน์น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

ฉ. ชาวและเหตุการณ์

- เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง 1.12
- เป็นประโยชน์มาก 2
- เป็นประโยชน์พอควร 3
- เป็นประโยชน์น้อย 4
- เป็นประโยชน์น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์น้อย หรือไม่ทราบ โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

8.

ท่านคิดว่าเนื้อเรื่องต่าง ๆ ของวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้นเหมาะสมกับความสามารถของเด็กวัยนี้เพียงใด

ก. ชีวิตในบ้าน

- ยากเกินไป 1.13
- เหมาะสมแล้ว 2
- ง่ายเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

ข. ชีวิตในโรงเรียน

- ยากเกินไป 1.14
- เหมาะสมแล้ว 2
- ง่ายเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

ค. สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของตน

- ยากเกินไป 1.15
- เหมาะสมแล้ว 2
- ง่ายเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

ง. ทิศ

- ยากเกินไป 1.16
- เหมาะสมแล้ว 2
- ง่ายเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

จ. วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ

- ยากเกินไป 1.17
- เหมาะสมแล้ว 2
- ง่ายเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

ฉ. ข่าวและเหตุการณ์

- ยากเกินไป 1.18
- เหมาะสมแล้ว 2
- ง่ายเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

9. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ในหลักสูตร ชั้นประถมศึกษา
 ที่ 1 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้
 ท่านเห็นว่า มีเรื่องใดที่กำหนดไว้มาก หรือน้อย
 เกินไปสำหรับเด็ก

ก. ชีวิตในบ้าน

- มากเกินไป 1.19
- เหมาะสมแล้ว 2
- น้อยเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4

ข. ชีวิตในโรงเรียน

- มากเกินไป 1.20
- เหมาะสมแล้ว 2
- น้อยเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4

ค. สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของตน

- มากเกินไป 1.21
- เหมาะสมแล้ว 2
- น้อยเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4

ง. ทิศ

- มากเกินไป 1.22
- เหมาะสมแล้ว 2
- น้อยเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4

จ. วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ

- มากเกินไป 1.23
- เหมาะสมแล้ว 2
- น้อยเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4

ฉ. ข่าวและเหตุการณ์

- มากเกินไป 1.24
- เหมาะสมแล้ว 2
- น้อยเกินไป 3
- ไม่ทราบ 4

10. ท่านเห็นว่า เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ในหลักสูตร
 ชั้นประถมศึกษา ที่ 1 เหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐาน
 ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ที่ 2
 เพียงใด

- เหมาะสมอย่างยิ่ง 1.25
- เหมาะสมมาก 2
- เหมาะสมพอควร 3
- ไม่เหมาะสม 4
- ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง 5
- ไม่ทราบว่าเหมาะสมเพียงใด 6

ถ้าท่านเห็นว่าไม่เหมาะสม หรือไม่ทราบ
 โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

11. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านสังเกตเห็นว่าเด็ก ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว มีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่

- นำไปใช้ได้ดียิ่ง 1.26
- นำไปใช้ได้ดี 2
- นำไปใช้ได้พอควร 3
- นำไปใช้ได้บ้างแต่น้อย 4
- นำไปใช้ไม่ได้ 5
- ไม่ทราบว่านำไปใช้ได้หรือไม่ 6

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....
.....
.....
.....
.....

12. ท่านคิดว่า ควรให้เด็กเรียนเรื่องอะไรอีกบ้าง นอกจากที่หลักสูตรวิชาสังคมศึกษากำหนดไว้แล้ว

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

13. ในใบการศึกษาที่แล้วมา ท่านสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ครบตามหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

- สอนได้ครบตามหลักสูตรกำหนดให้ 1.27
- สอนได้มากกว่าครึ่งของหลักสูตร 2
- สอนได้ประมาณครึ่งหนึ่งของหลักสูตร 3
- สอนได้น้อยกว่าครึ่งของหลักสูตร 4
- สอนได้น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ถ้าท่านสอนได้ไม่ครบตามหลักสูตรหรือไม่ทราบโปรดให้เหตุผลประกอบ.....
.....
.....

14. ถ้าจะให้เด็กมีความรู้ในวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครบตามหลักสูตรกำหนดไว้ ท่านคิดว่าควรที่จะเพิ่มหรือลดเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างไร

- ควรเพิ่มให้มาก 1.28
- ควรเพิ่มอีกบ้างเล็กน้อย 2
- เหมาะสมแล้ว 3
- ควรลดลงบ้างเล็กน้อย 4
- ควรลดให้มาก 5
- ไม่ทราบว่าควรลดหรือเพิ่ม 6

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....
.....
.....

15. ท่านคิดว่าประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้น
 ประถมปีที่ 1 ที่ใช้ในโรงเรียนของท่านอยู่ทุก
 วันนั้น สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่
 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เพียงใด

- สอดคล้องทุกประการ 1.29
 - สอดคล้องเป็นส่วนใหญ่ 2
 - สอดคล้องกันพอสมควร 3
 - สอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย 4
 - ไม่สอดคล้องเลย 5
 - ไม่ทราบว่าสอดคล้องกันเพียงใด 6
- ความคิดเห็นอื่น ๆ
-
-

16. เนื้อเรื่องวิชาสังคมศึกษาที่ระบุไว้ในประมวลการ
 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ในโรงเรียนของท่าน
 นั้น ท่านคิดว่ามีความชัดเจนเพียงใด

- ชัดเจนดีมาก 1.30
 - ชัดเจนพอสมควร 2
 - ไม่สู้ชัดเจนนัก 3
 - ไม่ทราบว่าชัดเจนเพียงใด 4
- ถ้าท่านเห็นว่าไม่สู้ชัดเจน หรือไม่ทราบ

โปรดให้เหตุผลประกอบ.....

.....

.....

17. ท่านเข้าใจความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคม
 ศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามที่กล่าวไว้ใน
 - ประมวลการสอนที่โรงเรียนของท่านกำลังใช้อยู่
 นั้นแจ่มแจ้งเพียงใด

- เข้าใจแจ่มแจ้งดีมาก 1.31
 - เข้าใจแจ่มแจ้งดีพอสมควร 2
 - ไม่แน่ใจว่าเข้าใจแจ่มแจ้งดี
 เพียงใด 3
 - ไม่ค่อยเข้าใจ 4
 - ไม่เข้าใจเลย 5
- ความคิดเห็นอื่น ๆ
-
-

18. ความมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคมศึกษาตามที่
 กล่าวไว้ในประมวลการสอน สอดคล้องกับความ
 มุ่งหมายของการสอนวิชานั้น ดังที่ระบุไว้ใน
 หลักสูตรเพียงใด

- สอดคล้องทุกประการ 1.32
- สอดคล้องเป็นส่วนใหญ่ 2
- สอดคล้องกันในระดับปานกลาง 3
- สอดคล้องบางส่วน 4
- ไม่สอดคล้องเลย 5

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

19.

ตามความสังเกตของท่าน ท่านคิดว่าเด็ก
 ประถมปีที่ 1 ที่ท่านสอนจบไปในปีการศึกษา
 ที่แล้วมีจำนวนประมาณเท่าใดที่มีคุณลักษณะ
 ดังต่อไปนี้

ก. เกิดความรักบ้านของตน และมีทัศนคติ
 ที่ดีต่อญาติและบุคคลในบ้าน

เกือบทุกคน	☐	1.33
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

ข. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการ
 ทำงาน และการพักผ่อนหย่อนใจ

เกือบทุกคน	☐	1.34
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

ค. มีทักษะในการทำงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้าน

เกือบทุกคน	☐	1.35
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

ง. ปรับปรุงตนให้เข้ากับบุคคลในบ้านได้

เกือบทุกคน	☐	1.36
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

จ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ
 เรียบร้อยภายในบ้าน

เกือบทุกคน	☐	1.37
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

ฉ. รู้สึกตระหนักและชื่นชมในประโยชน์ของ
สิ่งที่เป็นแกชีวิตซึ่งได้มาจากพืชและสัตว์

- เกือบทุกคน 1.38
- มากกว่าครึ่ง 2
- ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
- น้อยกว่าครึ่ง 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ช. รู้จักรักษาความปลอดภัยภายในบ้าน

- เกือบทุกคน 1.39
- มากกว่าครึ่ง 2
- ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
- น้อยกว่าครึ่ง 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ซ. รู้จักสิทธิ์และหน้าที่ของตนที่มต่อโรงเรียน

- เกือบทุกคน 1.40
- มากกว่าครึ่ง 2
- ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
- น้อยกว่าครึ่ง 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ณ. เกิดความรักโรงเรียน

- เกือบทุกคน 1.41
- มากกว่าครึ่ง 2
- ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
- น้อยกว่าครึ่ง 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ญ. ระมัดระวังความปลอดภัยในโรงเรียน
ตลอดจนความปลอดภัยของตนเองในระหว่าง
เดินทางไปและกลับจากโรงเรียน

- เกือบทุกคน 1.42
- มากกว่าครึ่ง 2
- ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
- น้อยกว่าครึ่ง 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ฎ. รู้ถึงความจำเป็นที่คนต้องอยู่รวมกัน

- เกือบทุกคน 1.43
- มากกว่าครึ่ง 2
- ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
- น้อยกว่าครึ่ง 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

๑. มีความสนใจในชุมนุมชนของตน

เกือบทุกคน	☐	1.44
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

๕. รู้สึกสภาพความเป็นอยู่ในชุมนุมชนที่ตนอยู่

เกือบทุกคน	☐	1.45
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

๗. รักและมีอุดมคติที่จะได้ส่งเสริมชุมนุมชน

ของตนให้เจริญ

เกือบทุกคน	☐	1.46
มากกว่าครึ่ง	☐	2
ประมาณครึ่งหนึ่ง	☐	3
น้อยกว่าครึ่ง	☐	4
น้อยที่สุด	☐	5
ไม่ทราบ	☐	6

20.

๓. ประมวลการสอนช่วยท่านในการเตรียม
การสอนได้ดีเพียงใด

ช่วยได้มากที่สุด	☐	1.47
ช่วยได้ค่อนข้างมาก	☐	2
ช่วยได้บ้างพอสมควร	☐	3
ช่วยได้แต่ค่อนข้างน้อย	☐	4
ช่วยได้น้อยที่สุด	☐	5
ความคิดเห็นอื่น ๆ		

๔. ในการใช้ประมวลการสอนเป็นแนวทาง
การเตรียมการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถม
ปีที่ 1 นั้น ท่านเคยต้องดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่
กำหนดไว้ในประมวลการสอน เพื่อให้เหมาะสม
กับความสามารถของเด็กในชั้นเพียงใด

ต้องดัดแปลงทั้งหมด	☐	1.48
ดัดแปลงเป็นส่วนมาก	☐	2
ดัดแปลงบ้างพอประมาณ	☐	3
ดัดแปลงเป็นส่วนน้อย	☐	4
ไม่ดัดแปลงเลย	☐	5
โปรดให้เหตุผลประกอบคำตอบ.....		

21. ในรอบปีที่แล้ว ท่านเคยได้เข้าร่วมประชุม
ปรึกษาหารือกับบรรดาครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
ในโรงเรียนอื่น ๆ ในเรื่องการจัดสอนวิชาสังคม
ศึกษา ให้สอดคล้องกับประมวลการสอนบ้าง
หรือไม่

เคย 1.49

ไม่เคย 2

ถ้าเคยร่วมประชุม มีการประชุมกันบ่อย
ครั้งเพียงใด

เดือนละครั้ง 1.50

ภาคเรียนละสองครั้ง 2

ภาคเรียนละครั้ง 3

บ้ละสองครั้ง 4

บ้ละครั้ง 5

อื่น ๆ.....

22. ท่านเห็นว่าวิธีสอนวิธีใดช่วยให้เด็กชั้นประถม
ปีที่ 1 เกิดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษาได้ดี
ที่สุด.

และโปรดบอกด้วยว่าวิธีสอนดังกล่าวเป็นวิธีที่แนะ
ไว้ในประมวลการสอนหรือไม่

แนะไว้ 1.51

ไม่ได้แนะไว้ 2

23. ครูบางคนรู้สึกว่า เป็นการลำบากที่จะเอาใจใส่
กับความแตกต่างระหว่างเด็กแต่ละคนได้อย่าง
ทั่วถึงถ้าสอนเด็กที่เดียวกันทั้งชั้น ท่านมีวิธีการ
อย่างไรที่จะช่วยให้เด็กทุกคนเรียนได้ตามความ
สามารถของตน

24. ท่านจัดหาอุปกรณ์การสอนมาประกอบการสอน
วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ได้ยากง่าย
เพียงใด

หาได้ง่ายมาก 1.52

หาได้ง่าย 2

พอหาได้ 3

หาได้ยาก 4

หาได้ยากมาก 5

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

25. ท่านใช้อุปกรณ์การสอนเหล่านี้ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่

ลำดับที่	ชนิดอุปกรณ์	ใช้	ไม่ใช้
1.	หนังสือประกอบการสอน	☐ 1.53	☐ 2
2.	ชอล์กสีต่าง ๆ	☐ 1.54	☐ 2
3.	อุปกรณ์การเขียนภาพ	☐ 1.55	☐ 2
4.	รูปภาพประกอบการสอน	☐ 1.56	☐ 2
5.	บัตรคำสำหรับใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา	☐ 1.57	☐ 2
6.	ป้ายนิเทศ ป้ายผ้าลวดลาย หรือป้ายผ้าสักหลาด	☐ 1.58	☐ 2
7.	กราฟ, แผนภูมิ, หุ่นจำลอง, โปสเตอร์	☐ 1.59	☐ 2
8.	แผนที่	☐ 1.60	☐ 2
9.	ลูกโลก	☐ 1.61	☐ 2
10.	เครื่องหมายการจราจร เช่นทางม้าลาย, ไฟจราจร ฯลฯ	☐ 1.62	☐ 2
11.	กระเบาะทราย	☐ 1.63	☐ 2
12.	หุ่นจำลอง	☐ 1.64	☐ 2
13.	ตุ๊กตาสัตว์	☐ 1.65	☐ 2
14.	แผนผังโรงเรียน	☐ 1.66	☐ 2
15.	ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ เช่น ข้าว, ยาง	☐ 1.67	☐ 2
16.	พิพิธภัณฑ์โรงเรียน	☐ 1.68	☐ 2
17.	แผ่นป้ายไฟฟ้า	☐ 1.69	☐ 2
18.	เครื่องฉายภาพนิ่งและแผ่นภาพนิ่ง	☐ 1.70	☐ 2
19.	ฟิล์มสตริป พร้อมด้วยเครื่องฉาย	☐ 1.71	☐ 2
20.	วิทยุโรงเรียน	☐ 1.72	☐ 2

โปรดเขียนอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ที่ท่านใช้อยู่เสมอในการสอนวิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

26. ใครเป็นผู้เลือกแบบเรียน
- ครูใหญ่ 1.73
 - ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา 2
 - ศึกษานิเทศก์ 3
 - คณะกรรมการในกลุ่มโรงเรียน 4
 - กระทรวงศึกษาธิการ 5

คนอื่น ๆ โปรดระบุ.....

27. เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของท่านมีหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาครบทุกคนหรือไม่
- ครบทุกคน 1.74
 - มากกว่าครึ่ง 2
 - ประมาณครึ่งหนึ่ง 3
 - น้อยกว่าครึ่ง 4
 - น้อยมาก 5
 - ไม่ทราบ 6

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

28. โรงเรียนของท่านมีหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พร้อมทั้งจะให้ท่านใช้เป็นคู่มือสอนเด็กเพียงพอหรือไม่

- มีเพียงพอ 1.75
- มีบ้างแต่ไม่พอ 2
- ไม่มีเลย 3
- ไม่ทราบว่า มีเพียงพอหรือไม่ 4

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

29. แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ช่วยเด็กของท่านในการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้มากน้อยเพียงใด

- ช่วยได้มากอย่างยิ่ง 1.76
- ช่วยได้มาก 2
- ช่วยได้พอควร 3
- ช่วยได้น้อย 4
- ไม่ช่วยเลย 5
- ไม่ทราบว่าช่วยได้หรือไม่ 6

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

30.

แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นประโยชน์ต่อท่านในการสอนวิชานี้มากน้อยเพียงใด

เป็นประโยชน์มากอย่างยิ่ง 1.77

เป็นประโยชน์มาก 2

เป็นประโยชน์พอสมควร 3

เป็นประโยชน์น้อย 4

ไม่เป็นประโยชน์เลย 5

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

31.

ขนาดของตัวหนังสือในแบบเรียน พอเหมาะกับสายตาของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการอ่านอย่างไร

ใหญ่เกินไป 1.78

พอดีแล้ว 2

เล็กเกินไป 3

ไม่ทราบว่าเหมาะสมหรือไม่ 4

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

32.

ภาษาที่ใช้ในแบบเรียน มีความยากง่ายเหมาะสมที่เด็กวัยนี้ จะเข้าใจได้ดีหรือไม่

ใช้ภาษายากเกินไป 1.79

ใช้ภาษาเหมาะสมดีแล้ว 2

ใช้ภาษาง่ายเกินไป 3

ไม่ทราบว่าเหมาะสมหรือไม่ 4

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

33.

เนื้อเรื่องในแบบเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เพียงใด

สอดคล้องทุกประการ 1.80

สอดคล้องเป็นส่วนใหญ่ 2

สอดคล้องกันพอควร 3

สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ 4

ไม่สอดคล้องเลย 5

ไม่ทราบว่าสอดคล้องหรือไม่ 6

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

38. การจัดระเบียบเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไรควรรีเรียนก่อน และอะไรควรรีเรียนหลังนั้นทำได้ดีเพียงใด

- ดีมาก 1.85
- ดี 2
- พอใช้ได้ 3
- ไม่ดี 4
- ยังใช้ไม่ได้ 5
- ไม่ทราบว่าจะดีหรือไม่ดี 6
- ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

39. ก. ท่านวัดหรือประเมินผลการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในวิชาสังคมศึกษาโดยวิธีใดบ้าง (ท่านอาจทำเครื่องหมาย ✓ มากกว่า 1 แห่งก็ได้)

- การสอบข้อเขียน 1.86
- การสอบปากเปล่าหรือสัมภาษณ์ 2
- การสังเกต 3
- การตรวจงานภาคปฏิบัติ 4
- วิธีอื่น ๆ

.....

ข. ท่านวัดหรือประเมินผลการศึกษาระหว่างปีของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด

- ครั้งเดียวตอนปลายปี 1.87
- กลางและปลายปี 2
- ภาคเรียนละครั้ง 3
- กลางและปลายภาคเรียน 4
- เดือนละครั้ง 5
- สองสัปดาห์ต่อครั้ง 6
- สัปดาห์ละครั้ง 7
- ไม่ได้ทำเลย 8

อื่น ๆ

.....

40. ก. โปรดบอกวิธีวัดหรือประเมินผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ท่านเคยใช้กับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลดีมาสัก 2 วิธี

- 1.
- 2.

ข. โปรดบอกวิธีวัดหรือประเมินผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ท่านเห็นว่าใช้กับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้ผลดีมาสัก 2 วิธี

- 1.
- 2.

41. ก. ในการสอบปลายปี ใครเป็นผู้ออกข้อสอบ
วิชาสังคมศึกษา

- ครูใหญ่ 1.88
- ครูผู้สอน 2
- คณะครูที่สอน 3
- คณะกรรมการของกรม 4
- คนอื่น ๆ
ท่านเห็นว่าใครเหมาะสมที่สุด.....

ข. ในการสอบประจำภาค ใครเป็นผู้ออก
ข้อสอบวิชาสังคมศึกษา

- ครูใหญ่ 1.89
- ครูผู้สอน 2
- คณะครูที่สอน 3
- คณะกรรมการของกรม 4
- คนอื่น ๆ
ท่านเห็นว่าใครเหมาะสมที่สุด.....

42. เมื่อจบการศึกษาแล้ว ข้อสอบไล่วิชาสังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษา 1 ออกคลุมเนื้อเรื่องในหลักสูตร
มากน้อยเพียงใด

- คลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด 1.90
- คลุมเนื้อเรื่องมากกว่าครึ่ง 2
- คลุมเนื้อเรื่องครึ่งหนึ่ง 3
- คลุมเนื้อเรื่องน้อยกว่าครึ่ง 4
- คลุมเนื้อเรื่องเล็กน้อย 5
- ไม่ทราบ 6

43. เด็กนักเรียนที่จบประถมศึกษา 1 เมื่อปีที่แล้วส่วน
มาก ได้เรียนวิชาสังคมศึกษาตามที่กำหนดไว้
ในหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

- หมดหลักสูตร 1.91
- มากกว่าครึ่งหนึ่งของหลักสูตร 2
- ประมาณครึ่งหนึ่งของหลักสูตร 3
- น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของหลักสูตร 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

44. ท่านประมาณว่า เด็กที่จบชั้นประถมศึกษา 1
ที่ท่านสอนจบไปในปีการศึกษาที่แล้วมีความรู้
อย่างดีในวิชาสังคมศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด
ให้เรียนในเนื้อเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ มีจำนวน
สักเท่าใด

ก. ชีวิตในบ้าน

- เกือบทุกคน 1.92
- มากกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 2
- ประมาณครึ่งของเด็กทั้งหมด 3
- น้อยกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ข. ชีวิตในโรงเรียน

- เกือบทุกคน 1.93
- มากกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 2
- ประมาณครึ่งของเด็กทั้งหมด 3
- น้อยกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ค. สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของตน

- เกือบทุกคน 1.94
- มากกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 2
- ประมาณครึ่งของเด็กทั้งหมด 3
- น้อยกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ง. ทิศ

- เกือบทุกคน 1.95
- มากกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 2
- ประมาณครึ่งของเด็กทั้งหมด 3
- น้อยกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

จ. วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ

- เกือบทุกคน 1.96
- มากกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 2
- ประมาณครึ่งของเด็กทั้งหมด 3
- น้อยกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

ฉ. ข่าวและเหตุการณ์

- เกือบทุกคน 1.97
- มากกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 2
- ประมาณครึ่งของเด็กทั้งหมด 3
- น้อยกว่าครึ่งของเด็กทั้งหมด 4
- น้อยที่สุด 5
- ไม่ทราบ 6

45.

ถ้าท่านได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแก้ไขหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ท่านจะมีข้อ
เสนอแนะอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....